

fingo

Fingon ohjelmatusen vuosiraportti 2023

Sisällys

Johdanto	3
1. Fingo vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa	7
2. Fingon ohjelma ja Suomen kehityspoliittiset tavoitteet	10
3. Ohjelman tuloksellisuus ja vaikutukset vuonna 2023	17
Tavoite 1: Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä	19
Tavoite 2: Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut	25
Tavoite 3: Kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen on lisääntynyt	30
4. Tulosohjaus: kehittäminen ja arviointitoiminta	36
5. Ohjelman hallinto	39
6. Taloushallinto ja talousarvion toteutuminen	41

Johdanto

TOIMINTAYMPÄRISTÖN EPÄVAKAISUUS siivitti vuotta 2023. Eriarvoisuuden kasvu, keskustelu ympäristön polarisaatio ja hyökkäykset ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa vastaan jatkuivat, kansalaisyhteiskunnan tila kapeni entisestään ja demokratiaa rapautettiin useammassa maassa. Venäjän hyökkäyksen jatkuminen Ukrainassa sekä konflikti Gazan alueella siviileihin kohdistuvine hyökkäyksineen ovat kyseenalaistaneet globaaleiden sääntöpohjaisten rakenteiden toimivuuden. Toimijoiden sitoutumisen jatkuminen Agenda 2030 -tavoitteiden saavuttamiseksi YK:n yleiskokouksessa syksyllä 2023 oli tervetullut toivon ja jatkuvuuden merkki. Ilman riittäviä resursseja sitoutumisten täytäntöönpanemiseksi se uhkaa kuitenkin jäädä sanahelinäksi.

Kehitys on haastanut erityisesti kansalaisjärjestöjen pyrkimyksiä toimia ja vahvistaa osallisuuttaan. YK:n pääsihteerinä mukaellen, kestävä kehityksen tavoitteita on mahdoton saavuttaa ilman aktiivista kansalaisyhteiskunnan osallisuutta muutoksessa. Kansalaisyhteiskunnalla on erityinen rooli eriarvoisuuden tunnistamisessa ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Rakenteellinen syrjintä, jossa haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten oikeudet toteutuvat kaikkein heikoimmin, haastaa luottamuksen rakentamista päättäjien ja kansalaisten välillä.

Kattojärjestönä pyrimme vastaamaan näihin haasteisiin tuomalla jäsenjärjestöjämme yhteen ja vahvistamalla eriarvoisuuden purkamiseen tähtäviä toimia kaikessa työssämme. Vaikuttamistyössämme ja viestinnässämme loimme tilaa sellaisten äänten kuulemiselle, jotka eivät usein pääse osallistumaan päätöksentekoon. Oppimistoiminnallamme vahvistimme kansalaisyhteiskunnan kykyä olla merkittävä yhteiskunnallinen toimija. Jatkoimme askeleita yhteiskunnan valtarakenteiden ja yhdenvertaisuuden huomioimiseksi kaikessa toiminnassamme osana ohjelman toimeenpanoa. Toimet edistivät suorasti ja

epäsuorasti jäsenjärjestöjemme kautta Fingon ohjelmavoitetta globaalien etelän kansalaisyhteiskunnan kykyä toteuttaa rooliansa kestävässä kehityksessä.

Yhteistyö ja yhteentuleminen jäsenjärjestöjemme kanssa on ohjelmamme toimeenpanon kulmakivi. Yhteistyö niin kansalaisjärjestöjen, kuin muidenkin toimijoiden välillä, oli merkittävää kotimaan lisäksi eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla. Lisäksi entistä vahvempi organisaatiomme sisäinen vaikuttamisen, viestinnän ja oppimisen toimien integroituminen on rikastuttanut aloitteita ja vahvistanut onnistumisia.

VUODEN 2023 KESKEISIMMÄT ONNISTUMISET OLIVAT:

1) Edistimme järjestöjen kantoja kansallisissa ja kansainvälisissä prosesseissa

Kansallisella tasolla jäsenjärjestöjen ja työryhmien kanssa tehty vaikuttamistyö liittyi alkuvuodesta vahvasti eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmavaikuttamiseen. Onnistuimme suorassa vaikuttamistyössä päättäjiin päin sekä kokoamaan jäsenjärjestöt yhteiseen vaikuttamisviestintään. Seurauksena osa kehitysjärjestöjen suosituksista huomioitiin hallitusohjelmassa.

Työskentelimme eriarvoisuuden vähentämiseksi myös vaikuttamalla Euroopan unionin yritysvastuudirektiiviin ja Euroopan komission eriarvoisuusmarkerin valmisteluprosessiin sekä tukemalla kehittyvien maiden aloitetta YK:n verosopimuksen edistämiseksi. YK:n ilmastokokouksessa olimme mukana edistämässä fossiilisista polttoaineista irtautumista osana laajaa rintamaa.

2) Vahvistimme järjestöjen valmiuksia toimia nopeasti muuttuvassa maailmassa

Jatkoimme oppimispalvelujemme kehittämistä temaattisiin kokonaisuuksiin. Olemme tavoitelleet

erityisesti koulutusten laadun kehittämistä, mistä ensimmäisiä positiivisia signaaleja on jo havaittavissa. Vuonna 2023 järjestimme yksittäisiä koulutuksia hieman vähemmän, mutta osallistujien määrä ja kokemus opitun hyödynnettävyydestä nousivat edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 panostimme kestävästä kehitystä edistävän vaikuttamistyön ja viestinnän osaamisen vahvistamiseen. Päivitimme kehitysyhteistyön hankehallinnon perusteet -oppimiskokonaisuutta ja verkkokurssia toimintaympäristön muutokset huomioiden, jonka seurauksena ne välittivät näkökulmia myös rakenteelliseen eriarvoisuuteen ja dekolonisaatioon. Järjestöjen kanssa työstyetty ymmärrys skenaarioista ja megatrendeistä vahvisti järjestöjen tulevaisuustaitoja. Myös vallansiirto-työpajasarja vahvisti toimijoiden ymmärrystä kehitysyhteistyön murroksesta ja toimi alkusykäksenä korkean kulutustason maiden kehitysjärjestöjen roolin ja globaalien kumppanuuksien uudelleenmäärittelyssä. Lisäksi jäsenille tarjottiin tukeaa sisäisten voimavarojen vahvistamiseen yhteiskunnallisessa muutostyössä.

3) Kävimme yhteiskunnallista keskustelua ja tarjosimme kansalaisille mahdollisuuksia osallistua kestävästä kehityksen edistämiseen

Kansallisella tasolla kokosimme järjestöt ja muut kiinnostuneet vaikuttajat yhteiseen vuoden 2023 eduskuntavaaleja edeltävään Suomi ei käänneä selkäänsä maailmalle -kampanjaan. Kampanjalla oli monta nimekästä puolestapuhujaa ja vetoimuksen allekirjoitti yli 200 yhteiskunnallisen vaikuttajan monipuolinen joukko. Lisäksi osallistuimme aktiivisesti julkiseen keskusteluun. Pitkäjänteisen mediayhteistyön ansiosta median yhteydenotot ovat lisääntyneet. Edellisvuoteen verrattuna Fingon mediaosumien määrä nousi noin 10 % ja kokonaisjulkisuuden laskennallinen tavoitavuus parani 32 % nousten 26 300 000 median kuluttajaan. Otimme käyttöön myös Tik-Tokin, josta kokemukset olivat rohkaisevia. Jatkamme viestien yleistajuistamista uusien, erityisesti nuorempien kohderyhmien tavoittamiseksi.

Vahvistimme ja laajensimme vuoropuhelua globaalien kansalaiskasvatuksen toimijoiden välillä.

Etenkin kasvattajat saivat lisää tietoa ja konkreettisia välineitä edistää GKK:ta omassa toiminnassaan.

Maaailman Kuvalehti teki uudistuksia, joilla houkuteltiin uusia ja etenkin nuorempia lukijoita. Lehden tilaajamäärä nousi hieman ja verkkojuttujen eri lukijoiden määrä kasvoi vuodesta 2022 36 %. Erityisesti lehden Instagramin seuraajamäärät kasvoivat yli 20 %.

Monen koronavuoden hiljaiselon jälkeen Mahdollisuuksien tori -tapahtumia järjestettiin 11 paikakunnalla, joista osa onnistui hyvinkin ajankoh- taisten teemojen esiin nostamisessa. Torit tavoittivat yhteensä noin 20 000 kävijää. Maailma kylässä -festivaali järjestettiin ensimmäistä kertaa Suvilah- dessa. Festivaalilla vieraili kahden päivän aikana noin 49 000 kävijää.

Vuoden 2023 tuloksia voi tarkastella infografiikasta sivulla 5, sekä tuloskehikosta (liite 2).

FINGON RAHOITUSPOHJA VUONNA 2023

Ohjelmarahoitus on Fingon toiminnan kannalta keskeinen ja rakentaa pitkäjänteisen, tuloksellisen työn perustan. Sen avulla toteutamme Fingon perustet- tävää järjestöjen kokoajana, osaamisen vahvistä- jana, viestijänä ja vaikuttajana ohjelmassa määritel- tyjen tavoitteiden mukaisesti. Omarahoitusta kertyi vuonna 2023 yhteensä 386 687 euroa, joka vastaa 10,25 % ohjelmakustannuksista.

Ohjelmatukea täydensi Fingon saama hankerahoitus. Vuonna 2023 saimme hankerahoitusta Ope- tushallitukselta kasvatusalan Transformer 2030 -täy- dennyskoulutushankkeeseen. Hanke tuki ohjelman päätavoitteiden toteutumista ja ohjelmatuella tehtä- vän työn vaikuttavuutta erityisesti globaalissa kansa- laiskasvatuksessa. Lisäksi työstimme Sitran Digivalta ja demokratia -timin kanssa uutta Digivallan tasaajat – kansalaisjärjestöt algoritmien aikakaudella -han- ketta, joka pohjautuu työhömmä digitalisaation, demokratian, eriarvoisuustyön, kansalaisyhteiskun- nan ja globaalikasvatuksen parissa. Vuoden lopussa UM:n ohjelman tavoitteita tukeva hanke sai rahoi-

TAVOITE 1

Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä

52 lausuntoa

12 jäsenjärjestöä mukana rahoitus-vaikuttamisessa

89 päättäjätapaamista

TAVOITE 2

Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut

57% oppimistilaisuuksien palautekyselyihin vastanneista

raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja työnsä toteutukseen

Oppimistilaisuuksia yhteensä **22**

joiden osallistujamäärä **488**

Opitun hyödynnettävyys **4,4/5**

TAVOITE 3

Kansalaisten sitoutuminen kestäväan kehitykseen on lisääntynyt

Fingon somekanavissa sitoutuminen nousi kaikilla brändeillä.

Fingon somekanavissa sitoutumisia oli yhteensä **94 038**

Maailman Kuvalehdellä **123 393**

Maailma kylässä -festivaalilla **116 341**

Globaalikasvatuksella **8 555**

Maailma kylässä -festivaalin kävijäkyselyn mukaan **88 %**

vastaajista koki saaneensa festivaalilta hyödyllistä tietoa tai uusia näkökulmia globaaleista teemoista ja kansalaisjärjestöjen työstä. **53 %** koki, että festivaalilta saatu tieto on vaikuttanut heidän toimintaansa.

Viestinnän järjestöyhteistyöhön kuten

kampanjoihin, mielipidekirjoituksiin, tiedotteisiin ja eettisen kehitysviestinnän edistämiseen osallistui yhteensä noin 140 järjestöä.

tuksen Sitralta ja 1,5 vuoden työ saattoi alkaa. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on kasvattaa kansalaisyhteiskunnan ymmärrystä digitaalisesta vallasta, demokratiasta ja niiden välisestä suhteesta.

Euroopan komissio myönsi rahoituksen uudelle 11 eurooppalaisen kattojärjestön Connect for Global Change -yhteishankkeelle. Huh-tikuussa 2024 käynnistynyt EU DEAR -rahoitteinen, 3,5 vuotinen hanke vahvistaa merkittävästi järjestöjen toimintaedellytyksiä ja oppimista globaalin kansalaiskasvatuksen ja viestinnän saralla. Lisäksi se tarjoaa järjestöille mahdollisuuksia syventää osaamistaan ja vahvistaa yhteistyötä erityisesti nuorisoalan toimijoiden kanssa. Hankkeessa kanavoidaan EU-tukea pienille ja keski-suurille järjestöille niin Suomessa kuin muissakin

hankkeen kohdemaissa. Hankkeen yhtenä tavoitteena on sitouttaa erityisesti nuoria ja vähemmän tavoitettuja kohderyhmiä YK:n Agenda 2030 -tavoitteiden toteuttamiseen ja edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Hanke on osittain jatkoa Frame, Voice, Report -hankkeelle, joka päättyi loppuvuodesta 2020.

Laadimme myös muita rahoitushakemuksia. Euroopan komissiolle Euroopan parlamenttivaalikampanjaan laatimamme hankehakemus ei täpärästi saanut tarvittavia pisteitä tullakseen rahoitetuksi. Samoin Euroopan komission CERV-rahoitusikkunasta haettua hankerahoitusta ei saatu suunniteltuihin ilmasto-oikeudenmukaisuutta, kansalaisten mobilisointia ja vaikuttamismahdollisuuksia edistäviin toimiin.

1. Fingo vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa

TOIMIMME AKTIIVISESTI ja joustavasti yhteistyössä sekä suomalaisten jäsenjärjestöjemme että kansainvälisten verkostojemme kanssa. Yhteisvoimin työmme kanavoituu myös osaksi ja osana laajempia yhteiskunnallisia liikkeitä, joissa on muutovoimaa kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Fingon ohjelman päätavoite on, että kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä. Muutos-teoriamme mukaisesti vaikutuksemme kehittyvien maiden kansalaisjärjestöihin on usein välillinen. Suuri osa työstä tapahtuu jäsenjärjestöjemme kautta. Esimerkiksi suuren yleisön sitouttamisen vaikutusta on vaikea mitata ja se voi näkyä viiveellä. Lähtökohtamme on, että vahvistamalla suomalaista kansalaisyhteiskuntaa ja muutostoimintaa eri-arvoisuuden vähentämisen puolesta, vahvistamme myös kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntia.

Suurempi vaikutus Fingolla on kansainvälisen yhteistyön ja vaikuttamisen sekä Powerbank-toimintomme kautta. Lisäksi vahvistamme kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien viestien näkyvyyttä ja vaikuttavuutta antamalla kumppaneillemme tilaa vaikuttamistyössämme, viestinnässämme, tapahtumissamme ja mediatyössämme.

Kansainvälisesti toimimme yhteistyössä eurooppalaisen kattojärjestömmme CONCORDin sekä globaalin kattojärjestömmme FORUSin kanssa. Yhdessä CONCORDin kanssa jatkoimme vaikuttamista Euroopan komissioon ja parlamenttiin kansalaisyhteiskunnan systemaattisen ja laadukkaan osallistumisen edistämiseksi erityisesti osana EU-AU-dialogia ja Global Gateway -rahoitusinstrumentin toimeenpanoa. Forus sisällytti Fingon tekoälyn kehittymistä koskevan kirjoituksen kansalaisjärjestöjen yhteiseen Ethical AI -julistukseen. Julis-

tuksessa kansalaisjärjestöt peräänkuuluttivat vastuullista tekoälyn kehittämistä, joka muun muassa takaa yksilönoikeudet ja yhdenvertaisen saavutettavuuden kaikille. Lisäksi osallistuimme OECD DAC:n kansalaisjärjestöverkostossa kansalaisyhteiskunnan mahdollistamista (Enabling Civil Society) koskevan suosituksen edistämiseen.

Vahvistimme suoraan kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntatoimijoita fasilitoimalla Powerbank-toimintojen kautta järjestöjen ja yksityissektorin välistä yhteistyötä Keniassa. Prosessin lopputuloksena kaksi järjestöä solmi onnistuneet kumppanuudet paikallisten yritysten kanssa. Usea muu potentiaalinen kumppanuus kaatui jomman kumman osapuolen kiinnostuksen tai resurssien vähäisyyteen. Haasteena on usein se, että ei ole riittävästi resursseja viedä kumppanuusneuvottelut päätökseen saakka.

KATTOJÄRJESTÖN ERITYISROOLINA SUOMALAISEN KANSALAISSYHTEISKUNNAN VAHVISTAMINEN

Vuonna 2023 toimeenpanimme ”Suomi kansalaisyhteiskunnan veturimaaksi” -vaikuttamisagendaa osana eduskuntavaalivaikuttamistamme. Suositukset kansalaisyhteiskunnan tilan suojelusta ja osallisuudesta olivat merkittävä osa päättäjien kanssa käytyjä keskusteluita ja Fingon pyrkimyksiä edistää kestävässä kehityksessä tavoitteita 16 (rauhanomaiset yhteiskunnat) ja 17 (globaali kumppanuus). Vies-timme vahvasti suomalaisten kehitysjärjestöjen laadukkaasta ja tuloksellisesta työstä, myös haastavissa konteksteissa ja erityisen haavoittuvaisen ihmisten saavuttamiseksi. Fingon ja järjestöjen vaikuttamistyö vaikutti positiiviseen tapaan,

jolla kansalaisjärjestöjen roolista Suomen uudessa hallitusohjelmassa puhutaan. Ulkoministeriöön perustettiin syksyllä 2023 uusi kansalaisyhteiskunta-asioista vastaavan johtavan asiantuntijan toimi. Tämä oli yksi Fingonkin suosituksista, joka herätti vaaleja edeltävissä keskusteluissa useamman poliittisen puolueen mielenkiinnon. Lisäksi vaikutimme käytäntöihin kansalaisjärjestöjen kuulemisesta, mikä myötävaikutti esimerkiksi siihen, että ympäristöministeriö on alkanut järjestää sidosryhmäkeskusteluja ilmasto-oikeudenmukaisuudesta.

Lisäsimme kansalaisyhteiskunnan osallistamista myös muissa prosesseissa. Edistimme keskustelua suomalaisen ja kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien osallistamisesta Suomen kansainvälisen ilmastopolitiikan tekemiseen järjestämällä kaksiosaisen keskustelutarjan ”Ilmastoneuvottelujen avoimuus ja sidosryhmien osallistuminen Suomessa” yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa. YK:n ilmastokokouksessa COP28:ssa Fingon järjestämässä sivutapahtumassa keskityttiin erityisesti alkuperäiskansojen ja saamelaiden osallisuuteen. Fingoa pyydettiin OECD DAC:n vuonna 2024 toteutuvaan Suomea koskevaan vertaisarviointiin tarkkailijaksi. Fingo oli myös ulkoministeriön pyynnöstä puhumassa DAC:n tulosityhteisössä.

Fingon ohjelmavoite kaksi linkittyy vahvasti kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen. Voimaa vaikuttamiseen ja viestintään -oppimiskokonaisuus vahvisti järjestöjen kykyä tehdä vaikuttavaa vaikuttamistyötä Suomessa ja suunnitella ja toteuttaa viestintää kestävänsä kehityksen edistämiseksi. Lisäksi valmistelimme yhteistyössä jäsenjärjestöjemme ja heidän kumppaneiden kanssa eettisen kehitysviestinnän ohjeet julkaistavaksi vuonna 2024. Ohjeet vahvistavat suomalaisten järjestöjen uudistumiskykyä entistä enemmän yhdenvertaisuutta ja toiseuden vähentämistä vaativassa toimintaympäristössä.

Loimme aktiivisesti tilaa yhteiselle keskustelulle jäsenjärjestöjen kanssa siitä, mikä on Suomen ja suomalaisten kehitysjärjestöjen rooli ja vastuu muuttuvassa toimintaympäristössä. Muiden edelläkävijöiden, kuten kattojärjestöt Partos ja BOND, tietoa ja kokemuksia hyödyntäen käynnistimme

vallansiirtoa edistävän yhteisen oppimisprosessin. Keskeinen osa prosessia oli verkottuminen afrikkalaisten vallansiirron toimijoiden kanssa ja heidän näkökulmiensa kuuleminen.

Edunvalvontatyömme on suomalaisen kansalaisyhteiskunnan vahvistamisen kannalta olennaista. Jäsentemme toimintaedellytysten vahvistamisessa tärkeitä prosesseja olivat esimerkiksi valtionavustustoiminnan uudistamiseen liittyvä VA-digi-hanke, avoimuusrekisterin aloitus ja kansalaisjärjestöstrategiaan valmistautuminen. Neuvoimme järjestöjä myös hankkeiden rahoituksessa ja työstimme järjestöjen rahoitusopasta. Niin ikään budjettivaikuttamisemme oli tärkeä osa järjestöjen toimintaedellytysten vahvistamista. Toteutimme ohjelmatukijärjestöjen kanssa toimintaedellytyksiä tukevia yhteisen oppimisen ja vaikuttamisen tilaisuuksia, kuten ulkoministeriön kanssa yhteistyössä järjestetyn kumppanuusfoorumin. Nämä vuorovaikutuksen paikat ovat olleet erityisen tärkeitä tilanteissa, jossa kehitysyhteistyön rahoitusta Suomen hallitusohjelman mukaisesti kavennetaan.

Maailma kylässä -festivaalin kautta noin 49 000 ihmistä saatiin tutustumaan globaaleihin teemoihin ja kansalaisjärjestöjen työhön. Kävijäkyselyn mukaan 88 % vastaajista koki saaneensa festivaalilta hyödyllistä tietoa tai uusia näkökulmia globaaleista teemoista ja kansalaisjärjestöjen työstä. 53 % koki, että festivaalilta saatu tieto on vaikuttanut heidän toimintaansa. Festivaalin puheohjelmapuolella tuimme järjestöjä laadukkaasti ohjelman tuotannossa, mikä parantaa kansalaisjärjestöjen edellytyksiä saada viestinsä kuulluksi.

Mahdollisuuksien torien osalta tuimme onnistuneesti ruohonjuuritason toimijoita ja paikallista kansalaisyhteiskuntaa. Paikalliset järjestäjät toimivat aktiivisesti ja saivat järjestöt innostumaan Mahdollisuuksien toreista uudelleen koronapandemian hiljaisten vuosien jälkeen. Mahdollisuuksien torit ovat tärkeä paikallinen tapahtuma suomalaisten kehitysjärjestöjen näkyvyyden suhteen ja koko perheen mahdollisuus tutustua kansalaisjärjestöjen työhön ympäri Suomea.

Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten vahvistamiseksi olemme myös toteuttaneet jäsentemme kanssa viestintäkampanjoita, jotka tuovat esille kansalaisyhteiskunnan merkitystä, mahdollisuuksia ja vaikutuksia kehitysyhteistyössä sekä osana vireää yhteiskuntaa. Tällaisia olivat esimerkiksi jäsenten kanssa toteutettu Suomi ei käännä selkäänsä maailmalle -eduskuntavaalikampanja ja kansalaisvaikuttamisen merkitykseen paremman tulevaisuuden rakentamisessa ja ihmisoikeuksien puolustamisessa keskittynyt Toimi koska voit -kampanja. Jälkimmäisen kampanjan tavoitteena oli myös välillisesti vahvistaa kansalaisyhteiskuntien toimintaedellytyksiä kehittyvissä maissa lisäämällä ymmärrystä ja solidaarisuutta globaalin etelän kansalaisyhteiskunnan edustajien työtä ja haasteita kohtaan. Vuonna 2023 kampanjan kohderyhmänä olivat nuoret, joten kohdistimme viestintää TikTokiin. Videoilla pyrimme luomaan helposti ymmärrettävää tietoa kampanjan aiheista, missä onnistuimme katselu- ja reaktiomäärien perusteella hienosti. Kampanja näkyi ja kuului sosiaalisen median lisäksi myös Kajaanissa ja Kuopiossa järjestyissä tapahtumissa, joissa korostui kykymme tuoda eri toimijoita yhteen ja luoda turvallinen tila keskustelulle. Tämän merkitys kansalaistoimijoille on kasvanut kiristyneen ja polarisoituneen keskusteluilmapiirin myötä.

FINGON JÄSENOMISTEISUUS

Kattojärjestönä Fingon omistajuus on sen jäsenillä, ja jäsenet ovat ohjelman keskeisiä hyödynsääjiä. Ohjelman vaikuttavuus syntyykin usein jäsenten

kanssa ja niiden avulla. Jäsentensä kautta Fingo tukee välillisesti kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntaa. Työryhmät ja verkostot ovat tärkeä tapa saada jäseniä mukaan vaikuttamaan päätöksentekoon.

Vahvistimme jäsenomisteisuutta kartoittamalla jäsenistömme tarpeita ja näkemyksiä. Toteutimme syksyllä laajan jäsenkyselyn, jolla halusimme selvittää muun muassa sitä, millainen kokemus jäsenistöllä on ollut Fingon tarjoamista palveluista, miten merkitykselliseksi he kokevat jäsenyytensä Fingoon ja millaisia näkymiä heillä on kehitysjärjestöjen tulevaisuuteen. Tulokset osoittavat, että jäsenistö on laajasti tyytyväinen toimintaamme: 88 % vastaajista koki Fingon jäsenyyden merkitykselliseksi ja 86 % koki jäsenyyden järjestölle hyödylliseksi. Fingon rooli tiedonlähteenä jäsenistölle korostui vastauksissa: 91 % vastaajista koki saavansa Fingolta järjestölle tärkeää tietoa. Yksittäisissä palautteissa tuotiin esiin muun muassa Fingon roolia kirjavan järjestökentän kokoajana ja järjestöjen toimintaedellytysten puolustajana. Kyselyn perusteella jäsenistö odottaa meiltä tulevaisuudessa rohkeaa keskustelua järjestöjen roolista yhteiskunnallisessa muutoksessa, vahvaa viestintää kehityskysymyksistä ja uusia avauksia kehityspoliittiseen keskusteluun. Hyödynsimme jäsenten näkemyksiä vahvasti ohjenuorana toimintasuunnitelman 2024 suunnittelussa.

Panostimme jäsenjärjestöjen kohtaamiseen ja verkostoitumiseen Maailma kylässä -festivaalin yhteydessä järjestetyn Magito-tilan lisäksi vuosikokouksissa sekä marraskuussa järjestetyissä Fingon 5-vuotisjuhlissa.

2. Fingon ohjelma ja Suomen kehityspoliittiset tavoitteet

OHJELMAMME KIINNITTYÄ Agenda 2030:een ja Suomen kehityspoliittisiin ja läpileikkaaviin tavoitteisiin, jotka näkyvät kaikissa ohjelman osaluissa. Painotamme transformatiivisten muutosten tarvetta erityisesti eriarvoisuuden vähentämiseksi. Ohjelman pitkän aikavälin tavoitteena on tukea kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntia, näin kontribuoiden vahvasti *rauhanomaisiin ja demokraattisiin yhteiskuntiin (tavoite 16)*. Lisäksi Powerbank kontribuoi painopisteeseen *kestävä talous ja ihmisarvoinen työ (tavoite 8)*, erityisesti innovaatioiden näkökulmasta, ja vaikuttamistyö tukee lisäksi muita painopisteitä; *naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien vahvistaminen (tavoite 5)*, *koulutus (tavoite 4)*, *ilmastonmuutos ja luonnonvarat (tavoitteet 13, 14 ja 15)* sekä *yhteistyö ja kumppanuus (tavoite 17)*. Fingo koordinoi vuoden 2023 aikana esimerkiksi järjestöjen yhteisiä gender-, koulutus ja kehitys-, verotus- ja globaali oikeudenmukaisuus, ilmasto- sekä ruokaturvatyöryhmiä.

Lähestymistapamme kestävän kehityksen edistämiseen on toisaalta kirittää valtiota oman toimintansa kestävyudessa ja toisaalta eri rooliensa kautta tukea kansalaisjärjestöjä vaikuttamaan ja toimeenpanemaan kestävä kehitystä parhaalla mahdollisella tavalla.

Osallistuimme YK:n kestävän kehityksen tavoitteita käsittelevään huippukokoukseen, missä kohdistimme vaikuttamis- ja viestintätoimiamme kestävän kehityksen kirittämiseen. Toimme huippukokouksen yhteydessä esiin kansalaisyhteiskunnan merkittävää roolia tavoitteiden saavuttamisessa yhteistyössä kansainvälisten verkostojen,

muun muassa Foruksen kanssa. Ennen huippukokousta vaikutimme Euroopan unionin ensimmäisen Agenda 2030 -toimeenpanoraportin prosessiin ja raportin sisältöön CONCORDin ja SDG Watchin kautta. Kotimaassa osallistuimme myös YK-liiton koordinoimiin Tulevaisuuden huippukokouksen suunnitteluun liittyviin tulevaisuussessioihin. Euroopan neuvoston puitteissa pidimme esillä Suomen profilia kansalaisyhteiskunnan merkityksellisyydestä eri keinoin: muun muassa edistimme osaltamme Euroopan neuvoston huippukokouksen kansalaisyhteiskuntakuulemisen järjestämistä.

Osallistuimme kestävän kehityksen toimikunnan työhön ja tiekartan toimeenpanoon. Roolimme on ollut erityisesti tuoda esiin politiikkajohdonmukaisuuden näkökulmia ja pohdintaa siitä, miten kaikilla Suomen päätöksillä ja Suomessa tehdyillä toimilla on myös kansainvälinen ulottuvuus ja vaikutus rajojemme ulkopuolella. Suomen kansallisen Agenda2030 -strategian toimeenpano käynnistyi vuonna 2023. Tuimme erityisesti toimeenpanon käynnistämistä ensimmäisen muutosalueen osalta. Edistimme keskustelua kestävän kehityksen tavoitteista myös marraskuussa 2023 käynnistyneessä presidenttiehdokkaiden tenttisarjassamme ”Presidentti ja 10 kysymystä kestävästä tulevaisuudesta”.

Kestävän kehityksen edistäminen vaikuttaa taustalla punaisena lankana kaikessa Fingon viestinnässä. Käsittelimme kestävän kehityksen teemoja aktiivisesti eri viestintäkanavissa sekä Maailman Kuvalehdessä, Maailma kylässä -festivaalilla ja muissa tapahtumissa. Yhtä lailla kestävän kehityksen teemat näkyivät järjestämissämme oppimisti-

laisuuksissa. Skenaariokoulutuksessa yksi skenaarioiden työstöä raamittanut kysymys oli kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen.

Kestävän kehityksen toteutuminen vaatii kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jonka haluamme heijastuvan myös kaikessa omassa toiminnassamme. Vuonna 2023 teimme päätöksen, että vuoden 2024 Maailma kylässä -festivaalilla myydään vain kasvisruokaa. Lisäksi aloitimme esteettömyys- ja saavutettavuusohjeemme päivityksen kattavammaksi. Ohjeiden päivityksen yhteydessä pyrimme vaikuttamaan toimistorakennuksemme hallintoon yhteisten kokoustilojen esteettömyyden kehittämiseksi. Jatkamme konkreettisten toimien, kuten induktiosilmukan asennuksen peräänkuuluttamista.

IHMISOIKEUSPERUSTAISUUDEN TASO

Ohjelman ihmisoikeusperustaisuuden taso (HRBA) pysyi progressiivisella tasolla.

HRBA oli meille tärkeä analyttinen työkalu ohjelman muotoilussa. Ohjelman kolme outcome-aluetta määriteltiin tunnistettujen vastuunkantajien ympärille: päätöksentekijät Suomessa ja EU:ssa, suomalaiset kansalaisjärjestöt ja suuri yleisö. Erityisluonteemme kattojärjestönä tarkoittaa kuitenkin sitä, että emme pysty samalla tavalla osallistamaan kansalaisyhteiskuntaa ja muita oikeuksienhaltijoita kumppanimaissa kuin jäsenemme. Roolimme on tässä pitkälti välillinen, ja jäsenjärjestömme nousevat erityisen tärkeään asemaan.

Ihmisoikeusperustaisuus nousee esiin vaikuttamistyössämme. Kaikki kansalaisten osallistumiseen tähtäävät aloitteet kumpuavat ihmisoikeusperiaatteellisesta lähtökohdasta mahdollistaa ihmisten osallistuminen itseään koskevaan päätöksentekoon. Keskusteluissa päättäjien kanssa, esimerkiksi osana Suomen hallitusohjelmavaikuttamista, olemme korostaneet erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia kaikkinaisten naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Vaikuttamistyö on koettu erityisen tärkeäksi anti-gender-liikkeen vastustamiseksi. Lisäksi lausimme muiden järjestöjen kanssa oikeudellisesti

sitovasta asiakirjasta ihmisoikeuksista monikansallisten yhtiöiden ja muiden yritysten toiminnassa. Viestinnässämme, esimerkiksi järjestöjen yhteisessä kannanotossa Gazan tilanteeseen, vetosimme kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen ja erityisesti siviilien oikeuksiin konfliktitilanteessa. Toimi koska voit -kampanjassa toimimme esiin ihmisoikeusloukkauksia, jotka vaikeuttavat monissa maissa kansalaisyhteiskunnan toimintaa.

Jatkamme pyrkimyksiämme edelleen vahvistaa ja valtavirtaistaa ihmisoikeusperustaisuuden osaamistamme näkyvämmäksi ja ohjaavammaksi osaksi toimintaamme.

MITEN VÄHENSIMME ERIARVOISUUTTA?

Olemme päätyneet hahmottamaan työtämme eriarvoisuuden vähentämiseksi kolmen ulottuvuuden kautta:

1) Eriarvoisuuden juurisyyinä sosiaalinen syrjintä

Näemme sosiaalisen syrjinnän eriarvoisuuden juurisyyinä. Syrjintä yksilöön liittyvien ominaisuuksien, muun muassa iän, sukupuolen, vammaisuuden ja etnisyyden perusteella mahdollistaa eriarvoistavien rakenteiden muodostumisen. Sosiaalinen syrjintä mahdollistaa yhteiskunnissa, valtioissa ja valtioiden kesken ilmeneviä syrjiviä käytänteitä, joiden vaikutukset ovat tarkoituksellisesti tai tahattomasti syrjiviä. Tämä ilmenee esteettömyyden puutteena kaupungeissa, palkkaepäta-sa-arvona työpaikoilla tai vajavaisena äänioikeutena kansainvälisillä päätöksentekofoorumeilla. Eriarvoisesti ihmisiä kohtelevat rakenteet johtavat myös siihen, että ilmiöt kuten ilmastokriisi, konflikti tai velkakriisi kohtelevat ihmisiä eri tavalla.

Globaali kansalaiskasvatus on meille ensisijainen työkalu, jolla pyrimme vaikuttamaan ihmisten käsitykseen normaalin muodoista ja lisäämään ihmisten tietoisuutta eriarvoisuuden juurisyyistä. Vuoden 2023 aikana keskityimme erityisesti globaalin kansalaiskasvatuksen parissa toimivien järjestö-

jen vertaisoppimiseen ja osaamisen syventämiseen kriittisen globaalikasvatuksen, eriarvoisuuksien purkamisen ja dekolonisaation kysymyksissä (kestävän kehityksen tavoite 4). Lisäksi vahvistimme tutkija-toimijayhteistyötä.

Kansalaisten asenteisiin pyrimme vaikuttamaan monipuolisen viestinnän kautta. Otimme esimerkiksi kantaa tarpeeseen varmistaa perustuslaillisen yhdenvertaisuuden toteutuminen Suomessa vastinneellamme ”Valtioneuvoston tiedonantoon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa”. Suuren yleisön kriittistä ajattelua lisäsimme myös Maailman Kuvalehden artikkeleiden, sosiaalisen median ja tapahtumien kautta. Lehti julkaisi eriarvoisuutta käsittelevän teemanumeron ja järjesti Maailmanluokan klubin eriarvoisuusteemalla.

Viestinnän ja vaikuttamistyön oppimiskokonaisuus lisäsi jäsenistön osaamista vaikuttaa eriarvoisuuden vähentämiseen. Osana koulutuskokonaisuutta järjestimme eettisen viestinnän työpajan, joka vahvisti järjestöjen osaamista viestiä eriarvoisuutta vähentävällä tavalla. Katalysoimme myös laajempaa yhteiskunnallista keskustelua kielenkäytön tärkeydestä ja merkityksellisyydestä sekä valtarakenteista kehitysyhteistyössä ja kehityksessä. Aloitteemme ’matalan kulutustason maat’ -käsitteen käyttöönottamiseksi johti myös laajempaan keskusteluun eriarvoisuutta ylläpitävän kielenkäytön merkityksestä ja hallitsevuudesta.

2) Eriarvoisuuden mahdollistava infrastruktuuri ja instituutiot

Vaikuttamistyöllä pyrimme edistämään eriarvoistavien rakenteiden ja instituutioiden purkamista ja sitä kautta luomaan edellytykset eriarvoisuutta vähentävän politiikan tekemiselle (kestävän kehityksen tavoite 10).

Kansainvälinen ja EU-vaikuttaminen eriarvoisuuden vähentämiseksi keskittyi yhtäältä YK-tason globaaliin sosiaalipolitiikkaan eriarvoisuuden murtajana ja toisaalta EU:n valmisteleman eriarvoisuusmarkkerin (I-marker) jalkauttamisen seu-

rantaan. Edellisessä olemme osana STM-johtoista Globaalin Sosiaalipolitiikan työryhmää sekä Suomen YK:n sosiaalisen kehityksen toimikunnan valtuuskuntaa. Esimerkki vaivattomasta asiantuntijatasoisesta UM-yhteistyöstä oli Fingolle osoitettu pyyntö fasilitoida UM:n ja UNRISD:n yhteinen sivutapahtuma, johon mm. ministeri Sarkkinen osallistui. Jälkimmäinen EU-tason yhteistyö on toiminut tiivistä CONCORD-kattojärjestön kautta, jonka Inequality-työryhmässä olemme aktiivisena jäsenenä. EU:n eriarvoisuusmarkkerin julkistuksen jälkeen pidimme instrumentista UM:n järjestämässä tilaisuudessa esittelyn, jonka tarkoituksena oli tutustuttaa järjestöt (sekä rohkaista UM:n kollegoita) markkerin käytön seurannassa.

Vaikuttamisen ikkuna avautui myös globaalin veropolitiikan kehittämisessä demokraattisemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi. Suomi ja suuri osa EU:n jäsenmaista vastustivat YK:n jäsenmaiden välisen veroelimen ja YK-vetoisen kansainvälisen verosopimuksen perustamista, jota Afrikka-ryhmä on YK:ssa edistänyt. Teimme asiassa aktiivista vaikuttamistyötä erityisesti Suomessa osana eurooppalaista ja maailmanlaajuisia kansalaisyhteiskunnan verkostoa. Vaikuttamistyömme ei valitettavasti muuttanut Suomen kantaa, mutta pystyimme olemaan näkyvästi Afrikka-ryhmän tukena tässä asiassa.

Vuoden 2023 Maailma kylässä -festivaali, jonka teemana oli Muutosvoima!, tarjosi tietoa eriarvoisuutta tukevista ja ylläpitävistä rakenteista sekä järjestöjen ja kansalaisten roolista eriarvoisuuden purkamisessa näytteilleasettajien pisteillä ja festivaalin puheohjelmassa.

3) Eriarvoisuuteen vaikuttavat ilmiöt

Eriarvoisuuden vähentäminen oli viestintämme sisältöjen keskiössä. Toimimme esiin sitä, miten eriarvoisuuden juurisyys ja niitä heijastavat eriarvoistavat rakenteet johtavat siihen, että erilaiset ilmiöt vaikuttavat eri ihmisiin eri tavalla. Pohdimme viestinnässämme jatkuvasti moniäänisyyttä ja erilaisiin vähemmistöihin kuuluvien ihmisten oman äänen ja näkökulmien esilletuo-

mista. Viestinnässämme pyrimme aktiivisesti tarjoamaan mahdollisuutta esittää näkökulmia myös henkilöille, joita harvemmin kutsutaan poliittisiin päätöksentekopöytiin. On myös hyvin merkityksellistä, että Maailman Kuvalehteä on tekemässä monimuotoinen tekijäkaarti. Samoin tapahtumissamme ja erityisesti festivaaliohjelmalla rakentaessa kiinnitämme paljon huomiota esiintyjiin, moninaisuutta esille tuovaan representaatioon sekä viestintään näistä aiheista. Vuoden 2023 festivaali sai positiivista palautetta moninaisuudesta.

Maailman Kuvalehdessä käsitelimme muun muassa ilmastonmuutoksen ja talouden ilmiötä ja niiden erilaisia vaikutuksia eri ihmisiin heidän haavoittuvaisuutensa perusteella. Ilmastonmuutos onkin yksi ilmiö, jonka edessä ihmiset ovat hyvin eriarvoisia riippuen heidän asuinpaikastaan, varallisuudestaan, sukupuolestaan, iästään, ammatistaan ja monesta muusta asiasta. Tätä näkökulmaa pyrimme tuomaan esiin myös vaikuttamisviestinnässämme esimerkiksi lisäämällä tietoa Vanuatun ja kansalaisjärjestöjen aloitteesta sen selkeyttämiseksi, millaiset velvoitteet ilmastolle merkittävää vahinkoa aiheuttaneilla mailla on suhteessa niihin valtioihin, jotka ovat ilmastonmuutoksen seurauksille poikkeuksellisen alttiissa asemassa.

Olemme tietoisia siitä, että toimimme itse eriarvoistavien rakenteiden sisällä. Siksi pyrimme itsekriittisesti havainnollistamaan, mitkä toimintatavoistamme toistavat eriarvoisuuden rakenteita ja sosiaalista syrjintää. Näin ollen pyrimme myös vähentämään ilmiöiden eriarvoistavaa vaikutusta. Esimerkkejä sisäisistä kehitystoimista ovat Fingon päivitetty saavutettavuus- ja esteettömyysohje sekä eettisen viestinnän ohjeet.

Pyrimme luomaan myös mielikuvia siitä, minäkalaisen maailman haluaisimme ja miltä se näyttäisi, jos onnistuisimme vähentämään eriarvoisuutta. Erityisesti Maailma kylässä -festivaali tarjoaa alustan ja tilan yhdenvertaisille kohtaamisille. Tapahtuman sisällöt ja tunnelma takaavat sen, että jokainen kävijä tuntee olonsa tervetulleeksi, turvallisesti ja tasavertaiseksi.

MITEN EDISTIMME TASA-ARVOA?

Tasa-arvon edistäminen otettiin toiminnassamme huomioon läpileikkaavana teemana, jonka lisäksi työmme piiriin kuului erityisiä tasa-arvoa edistäviä aloitteita (kestävän kehityksen tavoite 5).

Tukena Fingon jäsentensä kanssa tekemälle tasa-arvotyölle toimi Fingon yhdessä Väestöliiton kanssa koordinoima Gender & kehitys -työryhmä. Työryhmä keskittyi vuoden aikana erityisesti kansainvälisiä prosesseja koskevaan tiedonvaihtoon ja vaikuttamisaloitteiden koordinointiin. Anti-gender liikkeen voimistuminen näkyy selvästi esimerkiksi erinäisissä YK:n huippukokouksissa, joissa joudutaan puolustamaan tasa-arvoa koskevaa sisältöä. Lisäksi työryhmä paneutui feministisen ulkopolitiikan avaamiseen erityisesti hallitusohjelmavaikuttamisen yhteydessä.

EU-tason vaikuttamistyössä nousi vahvasti Gender Action Planin (GAP III) jalkauttamisen haasteet intersektionaalisuuden sekä transformatiivisen muutoksen osalta. Osallistuimme työn edistämiseen erityisesti CONCORD:n työryhmän kautta. Onnistuimme myös vaikuttamaan Unescon 1974-suosituksen sisältöihin 4.7.-työryhmää osallistaen ja edistämään erityisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ilmastoa ja nuorten osallisuutta koskevia suosituksia.

Toimi koska voit -kampanja näkyi myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Minna Canthin hengessä järjestetyissä tapahtumissa toimme esiin eriarvoisuuden juurisyytä naisaktivistien ja -poliitikojen ajamien muutosten kautta sekä tunnistamalla naistoimijoiden kohtaaman vihapuheen ja syrjinnän yhteiskunnallisia normeja. Osana Toimi koska voit -kampanjan aktivistitarinoita nostimme esiin naisaktivistien työtä erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien puolustamiseksi ympäri maailmaa.

Sukupuolten tasa-arvon sekä naisten oikeuksien ja aseman edistäminen on sisällöllisesti osa Maailman Kuvalehden dna:ta. Vuonna 2023 lehdessä nostettiin esiin tasa-arvoaktivisteja ja esimerkiksi järjestöjä, jotka edistävät työllään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen oikeuksia. Myös lehden järjestämissä tilaisuuksissa nostettiin esiin

tasa-arvokysymyksiä ja keinoja epätasa-arvoa ylläpitävien rakenteiden muuttamiseksi.

Maailma kylässä -festivaalin puheohjelmassa tuotiin esille naisten asemaa ja tasa-arvon toteutumista. Fidan toteuttamassa puheohjelmassa keskusteltiin siitä, miten lapsiavioliitot voidaan estää. Myös kenialainen pitkän linjan ihmisoikeusaktivisti ja KIOSin kumppanijärjestön InformActionin toiminnanjohtaja Winnie Masain ja toimittaja Lise-lott Lindströmin keskustelussa kuultiin, mikä saa syrjityn ihmisen ymmärtämään oikeutensa ja toimimaan muutoksen puolesta. Palkittu romanifeministi Carmen Gheorghe puhui Diakonissalaitoksen toteuttamassa ohjelmassa siitä, miten köyhydessä ja syrjittyinä eläneitä naisia opetetaan puolustamaan oikeuksiaan. Näitä ohjelmia oli seuraamassa yhteensä toistasataa katsojaa. Lisäksi ohjelma striimattiin suorana tapahtuman verkkosivuille ja festivaalin verkkostriimiä seurasi yhteensä 1100 katsojaa. Festivaalin musiikkiohjelmisto suunniteltiin niin, että 10 kokoonpanosta viidessä oli naissolisti.

Fingon sisäisissä prosesseissa tasa-arvon valtavirtaistaminen toteutui erityisen hyvin valmistelmissamme rahoitushankkeissa. Euroopan komission DEAR-rahoituksella alkavassa hankkeessa sukupuolten tasa-arvo on yksi hankkeen pääteemoista. Lisäksi tasa-arvo otettiin läpileikkaavasti huomioon myös kaikissa hankkeen tavoitteissa ja aktiviteeteissa. Vaikka rahoitusta ei myönnetty, myös CERV-rahoitushakuun valmisteltu ilmasto-oikeudenmukaisuutta ja kansalaisten osallistamista edistävä hanke sisälsi vahvan tasa-arvonäkökulman. Rahoitushakuprosessi tasa-arvotyötä painottavien kumppaneiden kanssa vahvisti omaa osaamistamme ja kykyämme hahmottaa ilmasto-oikeudenmukaisuuteen liittyviä haasteita tasa-arvonäkökulmasta.

Tuotimme ja toteutimme Suomen Lähetysseuralle räätälöidyn Gender Equality -koulutussarjan. Koulutussarja käsitteli sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja Do No Harm -periaatteen jalakauttamisen vahvistamista Suomen Lähetysseuran kumppanimaissa Etiopiassa ja Tansaniassa. Koulutus nojasi UM:n läpileikkaavien tavoitteiden

toimeenpanoon nimenomaan tasa-arvon, mutta risteävästi myös vammaisten oikeuksien kanssa. Lisäksi koulutuksessa huomioitiin Do No Harm -periaatteen toimeenpano ja ihmisoikeusperustaisuus sukupuolten tasa-arvon osalta, ja niissä käytettiin CEDAW- ja Maputo-protokollan sitoumuksia, seurantaa ja määritelmiä.

Sisäisesti vahvistimme valmiuttamme raportoida UM:n aggregaatti-indikaattoreihin ottamalla tapahtumanhallintajärjestelmässämme käyttöön mahdollisuuden kerätä sukupuolen mukaan disaggregoitua dataa.

MITEN EDISTIMME ILMASTON-MUUTOKSEEN SOPEUTUMISTA JA SEN HILLINTÄÄ?

Ilmasto-oikeudenmukaisuus on tärkeä osa Fingon poliittista vaikuttamistyötä (kestävän kehityksen tavoite 13). Edistimme ilmasto-oikeudenmukaisuutta erityisesti ilmastorahoitusvaikuttamisen kautta sekä ilmastonmuutoksen hillintää vaikuttamistyössä ja viestinnässä ja yhteistyössä järjestöjen kanssa. Fasilitoimme järjestöjen ilmasto-oikeudenmukaisuuden ja -rahoituksen työryhmää, osallistuimme olennaisesti kansallisiin ilmastopoliittisiin prosesseihin ja vaikutimme osana kansainvälistä ympäristö- ja kehitysjärjestöjen kattojärjestö Climate Action Network CANia.

Pidimme ilmasto-oikeudenmukaisuutta esillä mediassa ja sosiaalisen median kanavissamme. Vakiinnutimme paikkamme median silmissä kansainvälisen ilmastopolitiikan asiantuntijana ja kommentaattorina. YK:n ilmastokokouksen yhteydessä olimme näkyvästi esillä mediassa, esimerkiksi haastateltavana ilmastorahoituksesta Ylen päätislähetyksessä, Ilta-Sanomissa, Keskisuomalaisessa ja Hufvudstadsbladet-lehdessä. Julkaisimme myös kolme artikkelia ja neljä tiedotetta aiheesta, joista yksi artikkeli ja kaksi tiedotetta tehtiin yhdessä jäsenten kanssa.

Myös Fingon ja Suomen Lähetysseuran ilmastokokouksen alla järjestämä korkean tason mediatilaisuus ”Moment of Truth for the Fight Against

Climate Change” houkutteli paikalle ison määrän toimittajia. Jo toisena vuonna peräkkäin järjestettyyn ilmastokokousta edeltävään pressitilaisuuteen osallistui toimittajia myös kansainvälisestä mediasta, kuten Financial Timesista, AFP:sta ja Le Mondesta. Tilaisuus oli merkittävä mahdollisuus painottaa fossiilisista polttoaineista irtautumisen tarpeellisuutta ja kiireellisyyttä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Ilmastomuutoksen vaatima sopeutuminen ja sen hillitsemisen tarve olivat esillä myös muissa aloitteissamme. Oppimistilaisuuksissa käsiteltiin mm. keinoja, joilla järjestöt voivat vastata ilmastomuutoksen herättämiin tunteisiin, lisätä ihmisten tietoa globaalista keskinäisriippuvuudesta ja kannustaa toimimaan globaalisti vastuullisesti. Tulevaisuuden skenaarioiden työstämisessä käsitelimme ilmastokriisiä ja sen vaikutuksia, ja vaikuttamisviestinnän koulutuksessa käytimme esimerkkinä COP27-ilmastokokousta. Myös globaalikasvatusverkoston Maaailma koulussa -seminaareissa ilmasto-kasvatus oli yksi teema, joista järjestöt kouluttivat opettajaksi opiskelevia.

Maaailman Kuvalehti julkaisi talousaiheisen teemanumeron ja järjesti Maaailmanluokan klubin, jossa käsiteltiin globaalin talousjärjestelmän ja ilmastomuutoksen kytköksiä sekä keinoja vaikuttaa ilmastokriisin ratkaisemiseksi. Maaailma kylässä -festivaalilla YK-liiton toteuttamassa puheohjelmassa käsiteltiin sitä, miten ilmastokriisin torjuminen parantaa ruokaturvaa, ja WWF:n ohjelmassa etsittiin ratkaisuja luontokatoon. Ulkoministeriön ohjelmassa pohdittiin, miten Etelämantereen sulamiseen voi vaikuttaa. Puhujalavalla nähtiin myös ympäristöaktivisti Helena Gualinga. Gualinga avasi puheenvuorossaan sitä, miten alkuperäiskansojen perinteiset asuinalueet ovat uhattuna ilmastomuutoksen edetessä ja kuinka yhteisöt taistelevat öljy- ja kaivosyhtiöitä vastaan.

Festivaali on yksi Suomen ensimmäisistä Ekokompassi-sertifioituista tapahtumista. Festivaali on sitoutunut myös Viileä musiikki -sitoumukseen ja elävän musiikin ilmastotiekartan toteuttamiseen. Ulkomailta saapuvien artistien lentoja hyvi-

tetään suomalaisille ympäristöjärjestöille. Festivaali pyrkii minimoimaan jätteensä muun muassa monivuotisilla painotuotteilla ja sallimalla vain kierrätettävät astiat. Lisäksi festivaalin viestinnässä kiinnitetään entistä enemmän huomiota vastuullisuuskysymyksistä viestimiseen.

Sisäisesti jatkoimme yhteiskuntasitoumuksemme toteuttamista, jonka tavoitteena on kestävä kehityksen kokonaisvaltainen huomioiminen kaikessa Fingon toiminnassa. Järjestämissämme tapahtumissa tarjoillaan lähtökohtaisesti ainoastaan vegaanisia tuotteita. Matkakuluja korvasimme koulutuksiin osallistujille vain julkisilla kulkuneuvoilla matkustettaessa. Fingossa hankinnat tehdään aina kuin mahdollista käyttämällä ympäristösertifioituja ja Reilun kaupan tuotteita. Hankinnoissa suosimme kierrätysmateriaaleista valmistettuja ja kierrätyskelpoisia tuotteita. Tarjosimme työntekijöillemme jälleen lisenssin Helsingin ja Espoon kaupunkipyörien käyttöön koko kaudeksi. Lisäksi osallistumme toimistomme vuokranantajan ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtääviin aloitteisiin, kuten sisälämpötilan alentamiseen talvikuukausina.

MITEN EDISTIMME VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OIKEUKSIA?

Vaikuttamistyössä teemme tiivistä yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa. Suomalaiset kehitysyhteistyössä toimivat vammaisjärjestöt ovat jäseniämme.

Vuonna 2023 vammaisaktivismi näkyi muun muassa Toimi koska voit -kampanjassa, jossa kerroimme vammaisten henkilöiden oikeuksien eteen työskentelevästä aktivistista ja vammaisten oikeuksista laajemmalle yleisölle. Lisäksi Vammaiskumppanuuden toteuttamassa Maaailma kylässä -festivaaliohjelmassa annettiin esimerkkejä ja asiantuntijatietoa esteettömyydestä Suomessa ja Etiopiassa. Eriarvoisuus oli aiheena myös joulukuun Maaailmanluokan klubilla, jossa vammaisuutta käsiteltiin omassa puheenvuorossaan.

Edistimme teemaan liittyvää oppimista myös yhdessä ulkoministeriön ja Vammaiskumppanuuden kanssa järjestetyssä vammaisinkluusion kou-

lutuksessa, johon osallistui noin 70 GKK-, VGK-, kehitys- ja humanitaarista järjestöä sekä ministeriön virkahenkilöitä. Olimme myös mukana kommentoimassa ja keskustelemassa Abilixen vammaiset ja ilmasto -koulutusmoduulista ennen sen julkistusta. Koulutusmoduuli mahdollistaa saavutettavan pääsyn kaikille avoimeen kurssiin aiheesta vammaiset ja ilmasto.

Fingon omat tilaisuudet ja tapahtumat järjestetään esteettömissä tiloissa. Viestimme osallistujille ennakoon ja kysyimme mahdollisia erityistarpeita saavutettavuuden huomioimiseksi. Myös Maailma kylässä -festivaalialue on saavutettava. Vaikutimme myös siihen, että Tiivistämö tapahtumapaikkana saatiin kokonaisuudessaan esteettö-

mäksi, myös esiintymislavan osalta. Aikaisemmin esiintymislavalle ei päässyt pyörätuolilla.

Sisäisesti pyrimme kasvattamaan asiantuntijoidemme tietoa ja tarjoamaan työkaluja jokaisen toimintaan osallistuvan huomioimiseen sekä inklusiivisen, eli kaikki huomioon ottavan tilan luomiseksi. Päivitimme Fingon saavutettavuus- ja esteettömyysohjeen. Sen tarkoituksena on ohjata tapahtumien ja tilaisuuksien järjestelyjä niin, että ihminen pystyy oman toimintakykynsä mukaisesti osallistumaan ilman ylimääräisen avun pyytämistä. Ohjeen täytäntöönpano vaatii fingolaisiltaan osaamisen kehittämistä ja oppimista tekemisen kautta. Ohjeen päivitys valmistui vuonna 2024, mutta työ aloitettiin jo 2023.

3. Ohjelman tuloksellisuus ja vaikutukset vuonna 2023

FINGON MUUTOSTEORIAN PÄIVITYS

Fingon ohjelman päätavoite on, että kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä. Muutosteoriamme mukaisesti vaikutuksemme kehittyvien maiden kansalaisjärjestöihin on usein välillinen. Edistämme päätavoitetta erityisesti jäsenjärjestöjemme kautta; jäsenjärjestöjemme vahvistaminen eri osa-alueilla kehittää myös jäsentemme kumppanuuksia ja tukea kehittyvien maiden kansalaisjärjestöille.

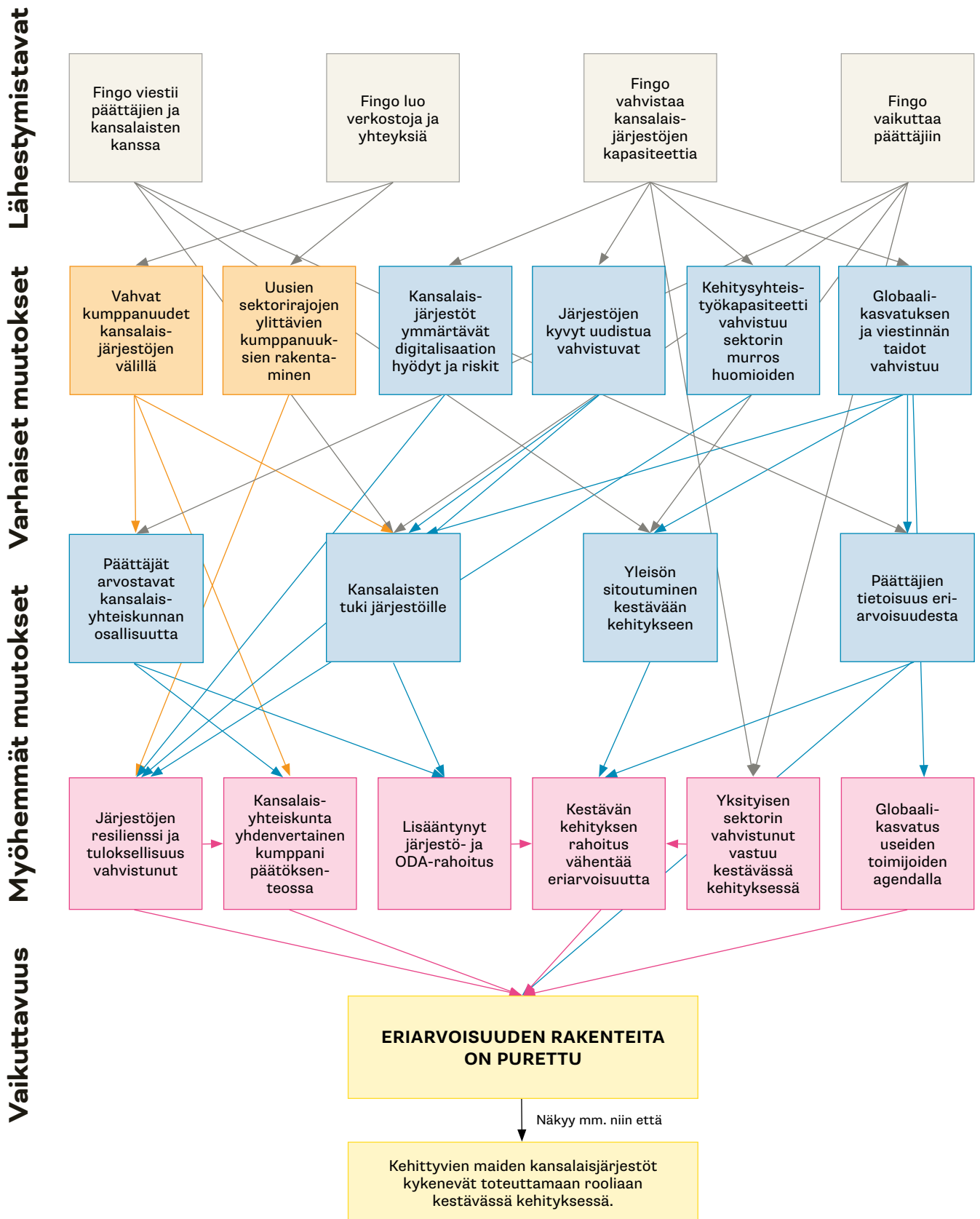
Päivitimme muutosteoriana osittain laajennettua johtoryhmän aloitteesta ottaen huomioon Fingon toimintaan liittyvät ympäristön ja olosuhteiden muutokset. Vahvistimme sanoitusta jäsenjärjestöjen uudistumiskyvyn ja tulevaisuuskyvykkyyden merkityksestä. Tällä halusimme korostaa näiden osa-alueiden merkitystä päätavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi teimme näkyvämmäksi vallansiirtotajattelua muutosteoriamme. Päivitimme sanoitusta yksityissektorin roolin vahvistumisesta osana ohjelmamme myöhempiä muutoksia. Suurempia muutoksia emme halunneet ohjelman puolivälissä tehdä.

Keskustelun yhteydessä tarkastelimme myös tuloskehikon mittareita. Vaikuttavuustavoitteen ("Kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä") mittari liittyy Fingon jäsenten kontribuutioon vahvistaa kehittyvien maiden kansalaisjärjestöjen

kykyä vaikuttaa kehitykseen Agenda 2030:n mukaisesti: raportoitujen kansalaisjärjestöjen määrä ja kontribuution tapa. Tämän mittarin tarkoituksena on osin tukea UM:n aggregaatti-indikaattoriin 4.2 tarkastelua. Jäsenkyselyssä 55 vastaajaa otti kantaa väittämään, että "Fingo on vahvistanut järjestöni mahdollisuuksia ja kapasiteettia vahvistaa globaalin etelän järjestöjen kykyä vaikuttaa kestäväan kehitykseen Agenda 2030:n mukaisesti." Heistä 40 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, 31 % ei ollut samaa eikä eri mieltä, ja 20 % ei osannut sanoa. Vain 9 % oli jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Kehitimme myös mahdollisuuksiamme raportoida omasta kontribuutiostamme aggregaatti-indikaattoriin 4.2. "Number of developing country CSOs with improved capacity to influence development in line with Agenda 2030". Vuodesta 2024 lähtien keräämme ja raportoimme tässä tarkoituksessa Powerbank-toiminnon alla järjestettyjen, ja myös kumppanimaiden toimijoille tarkoitettujen, koulutusten osallistujat. Hyödynnämme raportoinnissa tapahtumailmoittautumisjärjestelmäämme. Muussa koulutustoiminnassamme ei vuonna 2024 ole erityisenä tavoitteena saavuttaa kumppanimaiden kansalaisyhteiskuntaa. Vuodesta 2024 lähtien keräämme ja raportoimme myös toimemme kansalaisyhteiskunnan tilan suojelemiseksi ulkoministeriön rauhanomaiset yhteisöt – painopisteen alla.

Kuva 2: Fingon päivitetty muutosteoria

SYSTEEMISEN MUUTOKSEN TASOT:

Ajatusmallit

Vuorovaikutussuhteet

Rakenteet

Tavoite 1: Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä

KESKEISET TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTANEET TEKIJÄT

YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden seurantakoukussa ilmeni, kuinka paljon erityisesti koronapandemia on aiheuttanut viivästyksiä ja takapakkia tavoitteiden saavuttamisessa. Humanitaarinen hätä leimahti täyteen liekkiin Gazan tilanteen myötä. Samaan aikaan sota Ukrainassa ja monet muut konfliktit, kuivuus ja nälänhädät erityisesti Afrikassa jatkuivat ja nostivat esiin pitkäjänteisen kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhanrakentamisen tarpeen ja kiireellisyyden. Hälyyttävästä tilanteesta huolimatta samaan aikaan näkyi merkkejä poliittisen sitoutumisen murenemisesta kehitysyhteistyöhön köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämiseksi niin Suomen kuin EU:n tasolla. Suomessa paineet leikata kehitysyhteistyöstä olivat suuret ja ylipäätään kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön hyötyä ja tarkoitusta kyseenalaistettiin laajasti. Turvallisuuspolitiikan ja Nato-aiheiden kyllästävässä vaalikeskustelussa tilan raivaaminen kestävän kehityksen teemoille oli vaikeaa, mutta muun muassa presidenttiehdokkaiden palaute ja muutamat julkiset keskustelut kertoivat, että työlämmme oli merkitystä.

Vuonna 2023 vaikuttamistyötä päättäjien vastuunkannon edistämiseksi kansallisella, EU- ja globaalilla tasolla tehtiin jossain määrin myrskyisessä toimintaympäristössä. Kansallisella tasolla edistimme päättäjien vastuunkantoa erityisesti vaikuttamalla Suomen eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmaneuvoitteluihin sekä niiden yhteydessä tehtyihin kansalaisyhteiskunnan tilaan ja tukeen liittyviin päätöksiin. EU-tasolla vaikuttamistyömme edisti erityisesti poliittisten päättäjien ja yksityisen sektorin vastuuta suhteessa kestävään, eriarvoisuutta vähentävään talouteen. Globaalisti

edistimme kansalaisyhteiskunnan osallisuutta ja toimintatilaa kestävän kehityksen puolesta.

Suomen poliittisiin päättäjiin vaikutettiin erityisesti eduskuntavaalien ja hallitusohjelmaneuvoitteluiden aikana. Pyrimme yhdessä jäsenten ja erilaisten sidosryhmien kanssa sitouttamaan puolueita vastuunkantoon kestävän kehityksen ja kehityspolitiikan toteuttamisesta linjassa Agenda 2030 kanssa. Osallistuimme myös reilua ekologista siirtymää koskevien periaatteiden laatimiseen osana Finnwatchin koordinoimaa Oikeudenmukainen siirtymä nyt! -kampanjaa.

Tavoite julkisen kehitysrahoituksen lisäämisestä muotoutui kehitysyhteistyörahoituksen puolustamiseksi rajuimmilta, erityisen haitallisella tavalla toteutetuilta leikkauksilta. Kontribuoimme siihen, että Säätytalolla käydyissä neuvotteluissa päättäjillä oli tietoa kehitysyhteistyön merkityksestä ja kehitysrahoituksen mahdollisten leikkausten laajoista vaikutuksista. Myös mediassa puitiin laajasti kehitysyhteistyön merkitystä osana hallitusneuvotteluja. Hallitusohjelma oli kompromissi, jossa merkityksellistä oli myös päätös siitä, miten kehitysrahoitusleikkaukset toteutettaisiin. Koemme vaikuttaneemme päätökseen muiden toimijoiden rinnalla. Hallitusohjelman kirjaukset ovat myönteisiä suomalaisten kansalaisjärjestöjen työtä ja toimintaa kohtaan. Teemojen tasolla kestävään kehitykseen, yhdenvertaisuuteen, globaaliin kansalaiskasvatukseen, kestävään talouteen ja kansainväliseen ilmastopolitiikkaan liittyvien kantojemme käsittely jäi hallitusohjelmassa puutteelliseksi, minkä lisäksi koettiin kehitysyhteistyön painoarvon aleneminen ja ylivaalikautisesta kehityspolitiikan selonteosta luopuminen.

Lisäksi arvioimme myötävaikuttaneemme kansalaisjärjestöjen kuulemiseen liittyviin käytäntöi-

hin ympäristöministeriössä ja kansalaisyhteiskunta-asioista vastaavan virkahenkilön nimittämiseen ulkoministeriössä. Keskustelut kansalaisjärjestöjen merkittävyydestä mielestämme heijastuivat Fingon kutsumisessa jäseneksi OECD DAC:in Suomen kehityspolitiikkaa tarkastelemaan vertaisarvointiprosessiin.

Pystymme edistämään kansalaisyhteiskunnan osallisuutta Suomessa lisäämällä tietoa, nostamalla keskusteluun tärkeitä asioita ja teemoja sekä tuomalla esiin kattojärjestöroolin merkitystä. Tulokset sisältävät suurempia ja pienempiä askeleita eteenpäin, ja kaikki ne vaikuttavat osaltaan eriarvoisuuden vähentämisen tulostulokokonaisuuteen.

Käsityksemme mukaan esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston kanssa järjestetyn kaksiosaisen keskustelutarjan ”Ilmastoneuvottelujen avoimuus ja sidosryhmien osallistuminen Suomessa” vaikutti mittakaavaan ja järjestelmällisyyteen, jolla Ympäristöministeriö loppuvuodesta 2023 kutsui suomalaisia järjestöjä osallistumaan konsultaatio- ja suunnitteluprosesseihin. Vastaavasti aloittemme päästä osaksi UM:n toteuttaman ns. DRM-evaluatation (Domestic Resource Mobilisation) seurantarayhmää hyväksyttiin. Sen seurauksena pystyimme tuomaan omaa ja koordinoimaamme Verotus ja globaali oikeudenmukaisuus -työryhmän asiantuntemusta osaksi evaluatiota. Järjestöt vaikuttivat toimeksiantoon siten, että evaluatiossa arvioitiin aiottua kattavammin Suomen DRM-tuen merkitystä kehittyvien maiden roolin vahvistamiseen globaalissa veropolitiikassa. Tämä näkyi myös evaluatation tuloksissa: Suomi ei ole tällä osa-alueella edistynyt kovin hyvin ja evaluatio ilmaisi Suomella olevan tällä osa-alueella parannettavaa. Tämä ei olisi tullut tuloksissa esiin samalla tavalla ilman järjestöjen osallisuutta.

EU:n päättäjien vastuunkantoa kestävä talouden kysymyksissä peräänkuulutettiin painokkaasti. Syksyllä 2023 painopisteenä oli EU:n yritysvas-

tuulainsäädännön edistäminen, jota edistimme erityisesti Finnwatchin kautta ja koordinoimana. Toimet kontribuivat omalta osaltaan siihen, että Euroopan parlamentin myönteinen kanta yritys-vastuulainsäädännölle hyväksyttiin täysistunnon äänestyksessä.

Päättäjien vastuunkantoa edistettiin myös globaalilla tasolla, erityisesti suhteessa kansalaisyhteiskunnan tilaan ja osallistamiseen. Keskeisenä on ollut suomalaisten toimijoiden tietoisuuden lisääminen tärkeistä ohjeistuksista ja periaatteista, kuten OECD suosituksesta (2021) kansalaisyhteiskunnan toiminnasta ja siihen liittyvästä Shifting the Power -työkalusta. Lisäksi edistimme CONCORD:n työryhmän kautta EU:n kansainvälisistä kumppanuuksista ja kehityspolitiikasta vastaavan kansainvälisten kumppanuuksien pääosaston (INTPA) sitoutumista vahvistaa kansalaisyhteiskunnan osallistumista Euroopan unionin ja Afrikan unionin päätöksentekoon. Näitä prosesseja on edistetty yhteisissä koalitioissa globaalin etelän kansalaisjärjestöjen kanssa.

COP28-konferenssin alla edistettiin Fingon viestinnän ja vaikuttamisen kärsenä olleissa tavoitteissa: fossiilisista polttoaineista luopumisesta ja vähävaraisempien maiden ilmastotoimien tukemisesta. Fossiilisten polttoaineiden alasajo kirjattiin ensimmäistä kertaa COP28-päätöksessä, mikä on merkittävä edistysaskel, ja sopeutumisrahoituksen suhteen saatiin aikaan päätös maailmanlaajuisesta sopeutumistavoitteesta. Vaikka työmme suoraa vaikuttavuutta on mahdotonta mitata, ilman kansalaisyhteiskunnan laajaa rintamaa kirjaukset olisivat voineet jäädä heikommiksi.

TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Fingon työssä korostuu kestävä kehityksen osa-alueiden ja myös ohjelmamme aiheiden keskinäisriippuvaisuus. Myös eri toimemme tukevat toisiaan. Sisäisesti erityisesti vaikuttamisen ja viestinnän toimia on nivottu entistä läheisemmin yhteen. Vaikka vaikuttamistyön toimet ovat esitelty viiden alatavoitteen alla, usein vaikuttamisen teemat ja kumppanuudet lin-

kittyvät useampaan alatavoitteeseen. Vastuunkantajat ja yhteistyökumppanit myös toimivat ja kantavat vastuuta usealla eri tasolla. Tavoitteiden saavutusta kannattaa arvioida kokonaisvaltaisesti niiden limitteisyys huomioon ottaen.

Vaikuttamistyössämme keskeinen työkalu on jäsenten kokoaminen ja voimien yhdistäminen jäsenten kanssa. Osallistamista edistää muun muassa Fingon koordinoimat järjestöjen yhteiset työryhmät. Vaikuttamistyön osalta koordinoimme ketterä kehitysrahoitus-, kehityspolitiikka-, Agenda 2030 -, ruokaturva ja toimeentulo-, verotus ja globaali oikeudenmukaisuus -, ilmatorahoitus-, kansalaisyhteiskunta-, koulutus- sekä gender ja kehitys -työryhmiä. Työryhmissä järjestöt tulivat yhteen, kokosivat kantojansa ja tekivät yhteistä vaikuttamistyötä.

TUOTOSANALYYSI

Vuonna 2023 valitsemamme toimet ovat tukeneet limittäin eri ohjelman alatavoitteiden toteuttamista. Kokonaisuudessaan edistys ohjelmatavoitteen 1 toteuttamiseksi on todennettavissa ja alatavoitteet ovat tukeneet hyvin sen toteutumista. Ohjelmatavoitteen 1 (Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä) saavuttamista ja ohjelman vaikutusta ovat tukeneet erityisesti toimet alatavoitteiden 1.1 (päättäjien lisääntynyt tietoisuus ja tilivelvollisuus), 1.2 (järjestöjen osallisuus), 1.4 (strategiset kumppanuudet kansainvälisten verkostojen kanssa) ja 1.5 (yksityissektorin yhteiskuntavastuu) alla. Tarkemmat alatavoitteiden kuvaukset löytyvät tuloskehikosta.

Erityisesti hallitusohjelmavaikuttaminen yhteenkietoutuvine vaikuttamisen ja viestinnän toimineen on arvioimme mukaan tuloksellisesti vaikuttanut alatavoitteiden 1.1, 1.2 ja 1.3 (vaikuttamistyö julkisen kehitysyhteistyön rahoituksen lisäämiseksi) toteutukseen. Kansalaisyhteiskunnan tilan vaaliminen ja kansalaisjärjestöjen roolin vahvistaminen eriarvoisuuden vähentämiseksi ovat kokonaisuudessaan vai-

kuttaneet alatavoitteiden 1.1, 1.2, ja 1.4 edistämiseen.

Eduskuntavaali- ja hallitusohjelmavaikuttaminen (alatavoite 1.1) näkyi tapaamisten ja lausuntojen suuressa määrässä. Lausuntoja tehtiin vuonna 2023 paljon, mikä oli tietoinen valinta. Myös Fingon jäsenten toive oli, että Fingo osallistuu aktiivisesti julkiseen keskusteluun ja tuo kehitysjärjestöjen kantoja ja osaamista esiin entistä enemmän. Järjestöjen yhteistä tekemistä ja tiedonvaihtoa vahvistettiin perustamalla kansalaisjärjestöjen WhatsApp-ryhmä ja Teams-kanava.

Outcome harvesting -menetelmää hyödyntäen arvioimme, että hallitusohjelmaneuvoitteluihin ja niitä edeltäviin eduskuntavaaleihin liittyvällä vaikuttamisviestinnällä (alatavoite 1.2) oli merkitystä tiettyjen käsitteiden esiintymiselle julkisuudessa tai hallitusohjelmassa. Vastuunkannon peräänkuuluttaminen on vaikuttavampaa isommassa koalitiossa, jonka muotoutumista edistimme. Lisäksi runsaat mediayhteydenotot osoittavat, että Fingon asiantuntijuus huomioitiin. Palautteen perusteella myös kumppaneiden ja sidosryhmien luottamus vaikuttamisviestintäämme on kasvanut.

Strategiset kumppanuudet (alatavoite 1.4) ovat tukeneet tavoitteiden saavuttamista erityisesti EU- ja globaalilla tasolla. Samaan aikaan vahvistuneet kumppanuudet heijastuvat siihen, miten ja mitä suosituksia vaikuttamistyössämme asetamme muiden alatavoitteiden alla. Omassa vaikuttamisviestinnässämme olemme vahvistaneet globaalin etelän kansalaisyhteiskunnan ääntä, mikä ilmenee esimerkiksi Fingon Verotus ja globaali oikeudenmukaisuus -työryhmän verkottautumisessa erityisesti Tax Justice Network African (TJNA) kanssa. Tilan luomiseen kumppanimaiden näkökulmille on liittynyt myös oman roolimme kriittinenkin tarkastelu. Esimerkiksi tekemämme kansallinen vaikuttamistyö ei muuttanut Suomen kielteistä kantaa YK:n jäsenmaiden välisen veroelimen ja YK-vetoisen kansainvälisen verosopimuksen perustamisesta (alatavoite 1.1.). Tuen osoittaminen kumppanimaiden kansalaisjärjestöille oli kuitenkin merkityksellistä, jonka lisäksi pyrimme vaikuttamisviestinnällämme vahvistamaan kansallista

tietoisuutta rakenteellista eriarvoisuutta lisäävistä globaaleista ongelmista.

Tuloskehikossa mainittujen strategisten kumppanuuksien kehittymistä ei arvioitu Fingon kehittämällä verkostokumppanuuden arviointityökälyllä vuonna 2023. Ohjelman edetessä strategiset kumppanuudet ovat muotoutuneet orgaanisesti vuosittaisten painopisteiden perusteella. Esimerkiksi vuonna 2023 korostui yhteydenpito ja vertaisoppiminen kattojärjestöjen BOND:n ja Partoksen kanssa. Pystyimme ammentamaan omaan työhömmä osaamista ja sisältöjä mm. kehityspoliitiikan historian ymmärtämiseen, vallansiirtoon ja eettisen kehitysviestinnän edistämiseen edellä mainittujen kattojärjestöjen verkostoista ja mal-leista. Toisaalta Fingon kokemuksista on verkoston kautta hyötynyt laajempi toimijajoukko esimerkiksi CONCORDissa.

Alatavoitteen 1.5 osalta järjestöjen yhteinen vaikuttaminen erityisesti EU:n yritys vastuulainsäädäntöön oli viime vuonna näkyvää. Finnwatch teki aktiivista vaikuttamistyötä pitämällä yhteyttä meppeihin ja suomalaisiin virkahenkilöihin. Suomalaisyrityksiäkin saatiin ottamaan yhteyttä suomalaisiin europarlamentaarikkoihin. Osallistuimme kansalaisten ja päättäjien tietoisuuden lisäämiseen tähtääviin aloitteisiin ja tuimme jäsentemme osallistumista muun muassa välittämällä tietoa ja materiaaleja vaikuttamistyyhön.

Vähäisintä edistyminen on ollut alatavoitteen 1.3 alla kaiken rahoituksen kohdentamiseksi eriarvoisuuden vähentämiseen kestävässä kehityksessä ja 1.5 alla yksityissektorin vastuunkantajaroolia selkeyttävien linjausten ja ohjeistusten laatimiseksi.

Vaikuttamistyö julkisen kehitysrahoituksen lisäämiseksi (alatavoite 1.3) on sisällyntynyt vahvasti muiden alatavoitteiden edistämiseen. Kansallisella tasolla resurssit kohdistuivat pitkittyneisiin hallitusohjelmaneuvoitteluihin. Fingon kestävä rahoituksen asiantuntijan paikka jätettiin henkilöstömuutosten seurauksena täyttämättä, jonka seurauksena depriorisoimme vaikuttamista kestävä kehityksen rahoitusvirtoihin ja kestäväään talousjärjestelmään. Myös suora EU-päättäjiin suuntau-

tunut vaikuttaminen näissä teemoissa on jääntyn vähäiseksi. Olemme kuitenkin osallistuneet tähän tukemalla CONCORDin aloitteita.

Arvioimme yksityissektorin vastuunkantajaroolia selkeyttävien linjausten ja ohjeistuksen laatimiseen liittyvän vaikuttamisikkunan sulkeutuneen kokonaan Fingon ohjelmassa olleen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti. Dialogi yksityissektorin roolista jatkuu edelleen Fingon muiden ohjelmatavoitteiden alla, joissa nostamme esiin muun muassa yksityissektorin tilivelvollisuutta koskevia suosituksia.

Alatavoitteiden tulostittareiden osalta useat mittaamamme tulokset toteutuivat vähintään tavoitetasojen mukaisesti. Lausuntojen ja tapaamisten määrään vaikutti eduskuntavaalien tarjoama erityinen poliittinen vaikuttamisikkuna. Vuonna 2023 ei juuri ollut kannaltamme relevantteja kuulemisia, joten niihin osallistuminen sen sijaan oli vähäistä. Osallistuneiden jäsenjärjestöjen määrä laski kahdella edelliseen vuoteen, mutta aktiviteetit, joissa jäseniä mukana oli 28 (14 päättäjätapaamista; 14 lausuntoa) eli 7 enemmän kuin 2022.

Ohjelmataavoite 1 osalta ja kokonaisarviona vuoden 2023 keskeisestä vaikuttamisprosessista voidaan todeta, että eduskunta- ja hallitusohjelmavai-
kuttaminen oli prosessien ja toimien osalta pääosin onnistunut, mutta sisällöllisesti eli yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan ja järjestöjen kantojen läpimenon osalta ristiriitainen. Vuonna 2024 eduskunnan budjettipäätöksen mukaisesti tuki järjestöjen kehitysyhteistyölle tulee olemaan 14 % (87,95 milj. euroa) varsinaisista kehitysyhteistyömäärärahoista (628,59 milj. euroa). Tämä prosentuaalisesti koh-
tuullinen tulos saavutetaan kuitenkin leikkaamalla muista kehitysyhteistyömäärärahoista, eikä tulosta voida pitää tavoitteen hengen mukaisena. Tuki järjestöjen kehitysyhteistyölle varsinaisista kehitysyhteistyömäärärahoista -mittarin seuraamisesta onkin vuodesta 2024 lähtien päätetty luopua.

Tuloksissa ohjelmataavoitetta 1 koskevat oletukset erityisesti suhteessa kumppanuuksiin ja Fingon oppivaan työskentelytapaan ovat pääosin toteutuneet. Olemme kasvattaneet rooliamme vai-

kuttamisviestinnässä suhteessa jäsenten kokoamiseen ja viranhaltijoiden tavoittamiseen. Verkostot erityisesti muihin kattojärjestöihin ja matalan kulutustason maiden kansalaisyhteiskuntaan ovat tukeneet kriittistä itsetutkiskelua. Systeemiteorian esittämä päättäjien henkilökohtaisten ajatusmallien ja kehitysyhteistyölle suunnattujen julkisten resurssien välinen yhteys on niin ikään tullut esiin. Toimintaympäristön muutokset, erityisesti havaittavissa oleva polarisoituminen ja sisäänpäin kääntyneisyys, vaikeuttavat oletuksien mukaisesti mahdollisuutta edistää ohjelman kokonaisvaikutusta eli kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan edellytyksiä edistää kestäväää kehitystä. Kokonaisarviomme mukaisesti olemme kuitenkin pystyneet puolustamaan merkittäviä, myös globaalin kansalaisyhteiskunnan tilaan vaikuttavia perusteita sekä edistämään uusia kumppanuuksia ja ajatusmalleja, jotka ovat systeemisen muutoksen kannalta välttämättömiä.

OPIT JA MUUTOSTARPEET

Olemme vaikuttavampia vaikuttamistyössämme, kun teemme sitä yhdessä erilaisten toimijoiden kanssa. Esimerkiksi Fingon yhdessä Finnfundin tai Euroopan parlamentin Suomen toimiston kanssa järjestämien tilaisuuksien kautta tavoitamme monipuolisemmin erilaisia kansallisia päättäjiä. Vastavastavastavasti Climate Action Network voi varmistaa vaikuttamisviestinnällemme laajemman kansainvälisen yleisön. Verkostot ovat myös konkreettinen tapa saada vaikuttamistyöhömmme suuremmin globaalin etelän kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä. Tämän merkitys kasvaa vallansiirron myötä, mikä on valtavirtaistettava kaikkeen työhömmme.

Päättävävaikuttamisemme on vaikuttavampaa, kun pystymme muotoilemaan suositukset ja ehdotukset konkreettisesti ja osoittamaan niiden toteutuskelpoisuuden. Onnistuimme tässä jossain määrin, kuten ehdotuksissamme kansalaisyhteiskunnan puolustamista ja osallistamista edistävän vastuuhenkilön nimittämiseksi tai kehitysrahoitusleikkausten tekemistä takapainotteisesti ja virkahenkilöiden asiantuntijuutta hyödyntäen. Konkretian etsimistä tulee jatkaa kehityspoliittisen työn tulosten osoittamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kehitys-, turvallisuus- ja talouskysymyksiä ei nähdä toisistaan irrallisina.

Kehitettävää on edelleen siinä, että vaikuttamistyön suunnitelmiin jätetään riittävästi tilaa reagoida toimintaympäristön tapahtumiin. Erityisesti kattojärjestöltä odotetaan reagoitukykyä ajankohtaisiin asioihin, muuttuvaan toimintaympäristöön ja jäsenten tarpeisiin. Mikäli suunnitelmat on lähtökohtaisesti mitoitettu liian kunnianhimoisiksi, muuttuviin tilanteisiin on haastavaa reagoida. Toisaalta olemalla proaktiivinen ja tarttumalla aktiivisesti avautuviin tilaisuuksiin saamme tilaa vaikuttaa.

Kattojärjestön roolissa ei ole ainoastaan tärkeää, että reagoimme, vaan että meillä on myös aikaa selvittää, mistä muutoksessa on kyse. Meidän pitää katsoa tulevaisuuteen ja ymmärtää sen tuomat muutokset, jotta voimme viestiä näistä jäsenjärjestöille ja laajemmalle sidosryhmäjoukolle, ja samalla asiantuntevasti koordinoita järjestöjen kantoja. Tämä näkyy esimerkiksi vallansiirtotyössä. Muutos on alkanut ja sitä osataan jo kuvata. Kuilu retoriikan ja konkreettisten toimien välillä on kuitenkin tunnistettava. Muutoksen työstämisestä on edistettävä ennen kuin tulevaisuuden kuva tai siihen liittyvät suunnitelmat ovat välttämättä täysin selkeitä.

Taulukko 1 Yhteenvedo alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulosavoitteen 1 osalta

Alatavoitteet	Tulokset 2023
Ohjelman alatavoite 1.1.: Fingo ja järjestöt ovat lisänneet päättäjien tietoisuutta ja tilivelvollisuutta tekijöistä, jotka lisäävät eriarvoisuutta kehittyvissä maissa sekä säännöksistä ja käytännöistä, jotka kaventavat kansalaisyhteiskunnan tilaa	Yhteensä 52 lausuntoa (virallisia lausuntoja 15, avoimia kirjeitä päättäjille 5, Fingon kannan julkinen esittely 22). Yhteensä 89 tapaamista.
Ohjelman alatavoite 1.2.: Järjestöt ovat olleet mukana ja tulleet kuul- luiksi keskeisissä poliittisissa prosesseissa	Fingo sai kutsun ja osallistui kolmeen eduskuntakuulemiseen, seitsemään toimikuntaan ja kahteen viralliseen delegaatioon. Vuonna 2023 ei ollut Fingon työn kannalta relevantteja EU- ja kv-kuulemisia.
Ohjelman alatavoite 1.3.: Järjestöt ovat tehneet vaikuttamistyötä kehitysyhteistyörahoituksen (sekä absoluuttisesti että suhteellisesti mitatun järjestörahoituksen) lisäämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että kestäväan kehitykseen liittyvän eriarvoisuuden vähentämiseen on kohdennettu kaikki asiaankuuluva rahoitus	Fingo teki 15 lausuntoa ja kannanottoa kehitysrahoituksen tematiikassa. Pääasiassa kehitysrahoitukseen liittyen tehtiin neljä. Yhteensä 52 tapaamista, joissa käsiteltiin kehitysrahoitusta. Yhteensä 12 jäsenjärjestöä oli mukana rahoitusvaikuttamisessa.
Ohjelman alatavoite 1.4.: Fingo ja sen jäsenjärjestöt ovat vahvistaneet strategisista kumppanuuksiaan kansainvälisten järjestöverkostojen kanssa lisätäkseen vaikuttavuuttaan kansalaisyhteiskuntaa koskevissa kysymyksissä	Verkostokumppanuuksia ei arvioitu vuonna 2023, sillä heidän kanssa työskentelyyn tai yhteistyön tavoitteisiin ei tehty muutoksia. Erityisen merkittäviä kumppanuuksia vuonna 2023 olivat osallistuminen CONCORDin työryhmiin, vuoropuhelu eurooppalaisten kattojärjestöjen BONDin ja Partoksen kanssa, yhteinen vaikuttaminen temaattisten verkostojen, kuten Tax Justice Network African kanssa ja yhteistyön aloittaminen Western Africa Civil Society Institute:n (WACSI) kanssa.
Ohjelman alatavoite 1.5.: Järjestöt ovat vaikuttaneet päättäjiin yksityissektorin tilivelvollisuutta koskevan sääntelyn ja lainsäädännön vahvistamiseksi sekä yksityissektorin kestäväan kehitykseen liittyvää vastuunkantajaroolia selkeyttävien ja määrittelevien linjausten ja ohjeistusten laatimiseksi	Yhteensä 4 kannanottoa ja lausuntoa yritys vastuusta ja yksityisestä sektorista kehitysyhteistyössä. Niistä lausuntoja 2, Fingon julkisia kan- toja 2. Jäsenjärjestöistä yhdessä mukana 3.

Tavoite 2: Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut

KESKEISET TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Kansalaisyhteiskunnan tilaa, tasa-arvoa ja demokratiaa vastaan on hyökätty monessa maassa ja monin tavoin. Huimaa vauhtia kehittyvä teknologia ja tekoäly ovat läsnä myös kestävän kehityksen kysymyksissä tuoden niihin omat haasteensa ja mahdollisuutensa. Lisäksi muuttuvassa maailmassa kaikuu pyrkimykset kehityspolitiikan dekolonisaatioon. Kumppanimaat ja kumppanimaiden kansalaisjärjestöt vaativat ponnekkaammin tasavertaista päättäväisyyttä heitä koskevissa asioissa. Fingon tuki jäsenjärjestöilleen ja myös kumppanimaiden toimijoille kohdistui toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin vastaamiseen ja niihin sopeutumiseen, ja vahvisti näin ollen kykyä toimia yhdessä.

Keskeisimmät tulokset, joilla vahvistimme suomalaisten järjestöjen valmiuksia työskennellä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa liittyivät vuonna 2023 vaikuttamis- ja viestintätaitojen kasvattamiseen, kehitysyhteistyöosaamisen vahvistamiseen muutoksessa sekä digitalisaation mahdollisuuksien tiedostamiseen ja riskienhallinnan vahvistamiseen. Oppimiskokonaisuuksien rinnalla ja yhteydessä jatkunut tulevaisuustaitojen vahvistaminen ja kumppanuuksien rakentaminen vahvisti tuloksia.

1) Järjestöjen vaikuttamis- ja viestintätaitoja vahvistanut oppimiskokonaisuus tarjosi konkreettisia, suoraan hyödynnettäviä taitoja ja työkaluja

Voimaa vaikuttamiseen ja viestintään -oppimiskokonaisuudessa vahvistimme jäsenten vaikuttamistyön ja viestinnän taitoja Fingon vaikuttamistyön oppailla sekä kymmenellä eri oppimistilaisuudella. Hyödynsimme oppimiskokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa hyvin laajasti Fingon vaikut-

tamistyön ja viestinnän osaamista. Toimme mukaan käytännöllisyyttä vaikuttamisprosessin purkamisella ja käyttämällä koulutuksessa esimerkkinä COP27-ilmastokokousta.

Vaikuttamistyön osiossa painotimme sekä systemaattista vaikuttamistyötä poliittiseen päätöksentekoon että ketterän vaikuttamisviestinnän ja kampanjoinnin osaamista. Viestinnän osiossa vahvistimme jäsenten mediataitoja sekä kirjoittamisen, somen käyttämisen ja eettisen viestinnän osaamista.

Vaikuttamistyön ja viestinnän merkitys järjestöjen toiminnalle on kasvanut ja näin ollen myös niiden osaamisen tarve on noussut. Siksi onkin merkityksellistä, että koulutukset eivät jääneet irralliseksi järjestöjen työstä.

Parhaimmillaan Fingon koulutukset eivät vain kasvata osallistujan ymmärrystä, vaan panevat alulle laajemman muutoksen tai mahdollistavat toiminnan kehitystä. Voimaa vaikuttamiseen ja viestintään -oppimiskokonaisuudesta saamamme palaute antoi ymmärtää, että ainakin tässä tapauksessa koulutuksen sisältöä hyödynnettiin suoraan osallistujien järjestöissä. Koulutuspalautteissa kuulumme esimerkkejä siitä, miten sisältöä vietiin eteenpäin järjestöjen sisällä: ”Pidin koulutuksen annista session kollegoille ja tästä lähti liikkeelle sarja todella tärkeitä keskusteluita, jotka jatkuvat kohta hallituksen kanssa” ja ”Olemme parhaillaan uudistamassa vaikuttamistyön suunnitelmaamme ja sitä kautta kv-toimintaan liittyvää vaikuttamistyötämme saatujen oppien avulla”. Oppimiskokonaisuuden seurantakyselyssä osallistujien saamina oppeina nousivat esiin myös suunnitelmallisuus ja viestien selkiyttäminen.

Näitä heijastusvaikutuksia on vaikea mitata, mutta merkit niistä on tärkeitä huomioida Fingon tulosten, mukaan lukien muutosteorian kannalta.

2) Järjestöjen kehitysyhteistyöosaaminen vahvistui muuttuva toimintaympäristö huomioon ottaen

Järjestöille suunnatulla tuella pyrimme yhtäältä vahvistamaan järjestöjen olemassa olevan laadukkaan ja jatkuvasti kehittyvän kehitysyhteistyön toteutusta, ja toisaalta ennakoimaan murroksen seurauksia kehitysyhteistyön ja kehitysjärjestöjen roolille tukevaisuudessa.

Syksyllä 2023 järjestimme toista kertaa prosessimaisena oppimiskokonaisuutena Kehitysyhteistyön hankehallinnon perusteet, joka on kehitysyhteistyötä tekeville järjestöille suunnattu perustason oppimiskokonaisuus, jossa hyödynnetään sekä verkkokurssia että koulutuksia. Kehitysyhteistyön murroksen seurauksien ennakoimiseksi keskityimme purkamaan dekolonisaation merkitystä kehitysyhteistyölle ja kehitysjärjestöille ja lisäämään yhteistä ymmärrystä aiheesta.

Valtasuhteiden merkityksestä ja muutoksesta sekä Suomen ja suomalaisten kehitysjärjestöjen roolista ja vastuusta keskusteltiin eri asiantuntijaryhmissä. Rakensimme kolmen Vallansiirto-työpajan teemat vahvistamaan ymmärrystä kehitysyhteistyön synnystä osana toisen maailmansodan lähtökohtaisesti eriarvoistavaa valtajärjestelmää. Vallansiirron agenda vaatii transformatiivista muutosta niin asenteissa kuin käytännöissä. Keskusteluihin osallistuneet jäsenet reflektoivat, että ”Valtapaistioista keskusteleminen voi olla epämurkavaa, toiminnan tarkastelu voi olla kiusallista, mutta meidän on pakko puhua vallasta kehitysyhteistyössä”. Keskustelutarjan lisäksi Fingon ja muutaman jäsenjärjestön edustajat ovat jatkaneet muutoksen reflektointia epävirallisessa keskusteluryhmässä. Tällainen vertaisoppiminen tukee organisaatioiden valmiuksia edistää muutosta, jonka seuraukset ja ratkaisut eivät ole tiedossa.

3) Ymmärrys digitalisaation ja tekoälyn vaikutuksesta yhteiskuntaan ja kansalaisyhteiskuntaan vahvistui

Digitalisaation osalta järjestimme useita tapahtumia, kuten Digital Development Forumin sekä

tekoäly- ja henkilötietojen tietoturva (GDPR) -koulutukset, jotka saivat paljon positiivista palautetta. Tapahtumiin osallistui monipuolisesti eri toimijoita Suomesta, Itä-Afrikasta ja muualta maailmasta, mikä rikastutti tapahtumien ja koulutusten sisältöä.

Järjestimme myös koulutuksen digitaalisen kehityksen periaatteista (Principles for Digital Development), sillä digitaalisten ratkaisujen ja teknologian, mukaan lukien tekoälyn (AI), käytön lisääntyminen on jatkuvassa kasvussa kansainvälisissä kehitysprojekteissa eri teemojen parissa. Positiivisten vaikutusten rinnalla kansalaisjärjestöt ovat selvästi tiedostaneet, että monet asiat voivat mennä teknologian hyödyntämisessä pieleen. Näitä epäonnistumisia ja virheitä voidaan välttää tuntemalla ja käyttämällä digitaalisen kehityksen yhdeksää ohjetta.

Palautteen perusteella Fingon koulutukset ja tilaisuudet ovat kontribuoineet järjestöjen osaamiseen ja valmiuteen hyödyntää digitaalisia ratkaisuja työssään.

TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Oppimiseen liittyvät toimet ovat sisällöiltään vastanneet toimintaympäristön muutokseen. Kansallisesti oppimistilaisuuksissa on heijastunut tarve kertoa laajemmin ja selkeämmin kehitysyhteistyön tuloksista ja merkityksestä. Kansainvälisellä tasolla globaalin geopoliittisen muutoksen ja digitalisaation merkitys on otettu huomioon oppimistoiminnassamme. Onnistumista on tukenut kohdeyleisön kuunteleminen. Keskeisistä osaamisen kehittämisen alueista laaditut temaattiset oppimiskokonaisuudet perustuvat järjestöjen osaamistarpeiden jatkuvaan analyysiin. Sisäisesti työskentely tiimeissä on lisännyt Fingon monipuolisen osaamisen mukaantuomista oppimistilaisuuksiin. Toisaalta koulutustarjonta on vahvistanut järjestöjen yhteistä vaikuttamista ja viestintää. Koska oppimistilaisuuksien aiheina on myös ollut sensitiivisiä aiheita, on ollut tärkeää rakentaa luottamuksellisia, tunteillekin tilaa jättäviä tilaisuuksia, jossa on onnistuttu fingolaisten osaavien fasilitaattoreiden johdosta.

TUOTOSANALYYSI

Ohjelmataavoitteen 2 kolme alatavoitetta ja niiden edistämiseen vuosittain valittavat konkreettiset vuositavoitteet vievät systemaattisesti eteenpäin suomalaisten järjestöjen valmiuksien vahvistamista työskennellä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa, ja näin edistävät eriarvoistavien rakenteiden purkamista sekä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan kykyä edistää kestävä kehitystä.

Jatkoimme oppimispalvelujen kehittämistä keskitetymppään suuntaan: edelliseen vuoteen verrattuna järjestimme tarkoituksella hieman vähemmän koulutustilaisuuksia, mutta ne kokosivat enemmän osallistujia. Myös opitun hyödyllisyyden arvosana nousi kevyesti. Onnistumiseksi voi nostaa myös oppimistilaisuuksiin osallistuneiden kansalaisjärjestöjen ja jäsenjärjestöjen kasvaneen määrän.

Ohjelmataavoitteen osalta tavoitetasoon suhteessa järjestöihin, jotka raportoivat vahvistuneista kyvyistä toimia kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa ei päästy. Pienempi määrä parannuksista raportoivista johtui osittain ainakin siitä, ettei kumppanuuksia erityisesti painotettu Voimaa vaikuttamiseen ja viestintään -oppimiskokonaisuudessa. Digitaalisten ratkaisujen osalta tekemämme Powerbank-kyselyn mukaan 57 % kyselyyn vastanneista järjestöistä (N=20) raportoi käyttäneensä vuoden 2023 aikana yhtä tai useampaa digitaalista ratkaisua työssään. Muutaman jaetun esimerkin perusteella digitaaliset ratkaisut ovat tukeneet esimerkiksi tiedonhaussa, datan käsittelyssä, tekoälyn hyödyntämisessä ja viestinnässä ja siten tukeneet toiminnan tehostumista yleisesti. Tulokset kasvoivat edellisestä vuodesta, mutta toisaalta vastaajia oli huomattavasti viime vuotta vähemmän.

Edellä kuvatusti vuonna 2023 pystyimme vahvistamaan kansalaisjärjestöjen toimintakykyä erityisesti vaikuttamisen ja viestinnän osalta (alatavoite 2.1.).

Osana viestinnän ja vaikuttamistyön oppimiskokonaisuutta järjestimme myös eettisen viestinnän työpajan, jonka pohjalta kokosimme eettisen kehitysviestinnän ohjeistuksen yhdessä jäsenjär-

jestöjemme kanssa. Ohjeiden tarkoituksena on vahvistaa järjestöjen osaamista viestiä kehityskysymyksistä eettisesti ja näin vähentää eriarvoisuutta. Yhteiseen työpajaan ohjeista osallistui yli 50 henkilöä. Lisäksi yli 20 henkilöä antoi ohjeista kirjallisia kommentteja. Ohjeita varten pyydettiin konsultaatiota nepalilaiselta toimittajalta Bhrikuti Railta ja Monihelin toiminnanjohtaja Abridahim Husseinilta. Ohjeet julkaistiin helmikuussa 2024 ja niihin on sitoutunut noin 30 Fingon jäsenjärjestöä, joiden tavoitteena on saavuttaa ohjeiden linjat omassa toiminnassaan.

Hankehallinnon lisäksi kasvatimme järjestöjen kehitysyhteistyöosaamista avaamalla keskustelua kumppanuuksista ja suomalaisten kehitysjärjestöjen roolista kestävän kehityksen edistämisessä. Päivitimme kehitysyhteistyön hankehallinnon verkkokurssin ja lisäsimme sen sisältöihin myös näkökulmia rakenteelliseen eriarvoisuuteen ja dekolonisaatioon. Oppimiskokonaisuudessa verkkokurssin rooli korostui mahdollisimman laajan yleisön saavuttamiseksi. Monipuolinen vertaisoppiminen ja koulutustarjonta kattoi lisäksi hankehaun tukipalvelut, arvioinnin avaimet, seksuaalisen hyväksikäytön ennaltaehkäisy (PSEAH) sekä outcome harvesting – monitorointi- ja evaluaatiometodologian koulutuksen.

Vallansiirto-keskustelut perustuivat tunnistettuun tarpeeseen keskittyä jäsenten kanssa yhdessä oppimiseen. Prosessille ei asetettu ennalta määriteltyjä tavoitteita – ainoa sitoumus oli tietotason järjestelmälliseen vahvistamiseen. Vallansiirto-työpajoissa käsitelimme mm. seuraavia aiheita: dekolonisaatiokeskustelun lähtökohdat, vallan dynamiikka kumppaneidemme kokemana sekä epämurkavien tunteiden tunnistaminen ja valtarakenteiden purkaminen niistä huolimatta.

Tulevaisuustaitojen kasvattamiseksi alun perin suunniteltu tulevaisuustaitojen opintopiiri korvattiin yhdessä Demos Helsingin kanssa toteutetulla skenaariokoulutuksella. Siellä tuotetut skenaariot ovat avoimesti kaikkien käytettävissä. Lisäksi tulevaisuustaitojen vahvistamista integroitiin tekoälykoulutukseen. Järjestöiltä saadun palautteen ja

Fingon havaintojen perusteella kriittinen tulevaisuuden tarkastelu on vahvistunut sekä jäsenten keskuudessa että Fingon sisällä.

Systemaattisia neuvontoja V GK- tai hankehakuihin liittyen ei tehty, koska hakukierroksia ei vuonna 2023 järjestetty.

Digitalisaatioon liittyvän ymmärryksen vahvistamisen (alatavoite 2.2.) osalta pitkäjänteinen työmme kokeilukulttuurin ja innovaatiotaitojen parissa yhteensä kahdeksassa Itä-Afrikan maassa 22 jäsenjärjestön ja heidän 30 paikallisen kumppanin kanssa huipentui 2023, kun Fingo Powerbank julkaisi kolmen vuoden innovaatiokokeilujen arviointiraportin. Julkaisutilaisuuteen osallistuivat kaikki kutsutut tahot (mm. Fingon jäsenjärjestöt, kokeiluihin osallistuneet järjestöjen kumppanit, UM), mikä kertoo heidän kiinnostuksestaan aiheeseen. Powerbank-kokeilumalli auttoi jäsenjärjestöjämme ja heidän kumppaneitaan aloittamaan uusia kokeiluja olemassa olevan ohjelmatyönsä puitteissa. Tämä edisti kokeellisen oppimisen ja jakamisen kulttuuria vähentämällä kokeilun esteitä ja pelkoja epäonnistumisesta ja mahdollisti samalla joustavan skaalaamisen onnistuneista kokeiluista. Arvioinnin mukaan teknologiapohjaiset kokeilut ovat vahvistaneet osallistujien (muun muassa opettajat, yhteisön fasilitaattorit, järjestöjen henkilökunta, hallinnolliset toimijat) kykyä käyttää teknologisia ratkaisuja ja laitteita työssään. Lisäksi kokeilujen laajentaminen yhteisölähtöiseen suunnitteluun loi syvällisempää ymmärrystä loppukäyttäjien/hyödynsaajayhteisön tarpeista ja tuki heidän kykyään innovoida uusia yhteisöjen elämää helpottavia ratkaisuja.

Verkottumisen osalta (alatavoite 2.3) jäsenten aloitteesta käynnistyneen yritysysteistyöverkoston toiminta sujui onnistuneesti. Aiheet tulevat osallistujilta ja verkosto tuntuu selvästi relevantilta osallistujille. Tapaamiset järjestetään kasvotusten eri jäsenjärjestöjen tiloissa, mikä myös tukee verkoston toimintaa. Järjestöjen ja yritysten välisten kumppanuuksien luomisessa potentiaalisten kumppaneiden tarkka valinta etukäteen, rahoituksen hankkiminen ja sitoutuminen pitkäjänteiseen työhön ovat auttaneet onnistumisessa. Yrityskumppanuuksien

luominen on kuitenkin monimutkainen prosessi, jonka kesto ja lopputulos ovat yleensä epävarmoja.

Jäsenasioiden hallinnassa olemme viime vuosina hyödyntäneet palvelumuotoilua, mikä on tuonut jäsenyyteen laatua ja lisännyt käytettävyyttä jäsenten näkökulmasta.

Powerbank-toiminnot tukivat edelleen kumppanuuksien muodostamista, yhteistyötä ja yhteyksiä yritysten ja kansalaisjärjestöjen välillä.

Muutosteorian oletukset tavoitteen 2 osalta toteutuivat pääosin. Fingon koulutustarjonta ja verkottumisen mahdollisuudet koettiin osallistumisen ja palautteen perusteella relevanteiksi. Koulutukset vastasivat järjestöjen kehitystarpeisiin. Voimaa vaikuttamiseen ja viestintään -opintokokonaisuuden tai globaalikasvatusverkoston toiminnan palautteissa ei todettu syntyneen uusia kumppanuuksia. Sen sijaan moni koki tunnistaneensa potentiaalisia tulevaisuuden yhteistyökumppaneita. Vallansiirtokeskusteluihin liittyvästä sensitiivisyydestä huolimatta keskustelut ovat edenneet ydinryhmästä muihinkin työryhmiin, kuten ohjelmakurssijärjestöjä tukevaan laatu- ja vaikuttavuusryhmään (LaVa). Tämä on osoitus järjestöjen sitoumuksesta uusien kumppanuusmallien kehittämiseen ohjelman oletusten mukaisesti.

OPIT JA MUUTOSTARPEET

Ohjelmataavoitteen 2 alla opit osoittivat priorisoinnin johtavan parempiin tuloksiin.

Keskittyminen auttoi kehittämään koulutustarjonnan laatua. Tärkeää oli oikean kunnianhimon ja tekemisen tason tunnistaminen. Tämä jätti mahdollisuuden kuunnella ja suunnitella aloitteita paremmin kumppaneiden ja jäsenten toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Tekemisen suunnitteleminen tarvelähtöisesti on oleellista siksi, että opit tulevat oikeasti hyödynnetyksi. Yksi hyvä esimerkki jäsenten kiinnostus edellä suunnitellusta toiminnasta on edellä kuvattu yritysysteistyöverkoston toiminta.

Pohdimme edelleen tasapainoa järjestämiemme koulutusten hinnoittelussa. Fingon jäsenistössä on maksukyvyltään hyvin erilaisia järjestöjä, mikä vaikuttaa järjestöjen mahdollisuuksiin osallis-

tua maksullisiin koulutuksiin. Samalla on tärkeää huomioida, että koulutusten osallistumismaksut kerryttävät myös ohjelman omarahoitusta. Pieni osallistumismaksu voi myös vähentää järjestäjän näkökulmasta harmillisia no show -tapauksia.

Synergioiden hyödyntäminen Fingon eri tiimien työssä on edennyt ja osoittautunut arvokkaaksi. Olemme pystyneet hyödyntämään laajemmin oman henkilöstön asiantuntijuutta erinäisten koulutustoimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa, mikä on lisännyt samalla kustannustehokkuutta.

Toisaalta kehittäminen vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä. Kehittämiselle tulee varata riittävästi työaikaa ja resursseja ja kehittäminen ja muutokset vaativat myös joustoa työntekijöiltä. Tulokset saatavat näkyä vasta pidemmän ajan kuluttua, jolloin ei tule tehdä liian hätäisiä johtopäätöksiä siitä, mitä kannattaa jatkaa tai jättää pois.

Meidän on kattojärjestönä vahvistettava kykyämme toimia samanaikaisesti niin sanotusti

kahdella raiteella, mikä tarkoittaa nykyhetkessä tehtävää työtä ja tulevaisuudessa hämmöttävien muutosten samanaikaista havainnointia. Meidän tulee pohtia, miten varaudumme yhdessä jäsentemme kanssa erilaisiin muutoksiin tulevaisuudessa, mutta myös pitää kriisipuheen keskellä kirkkaana esillä ajatusta tulevaisuudesta, jota kohti haluamme kulkea. Koska tulevaisuutta ei määritelmällisesti voi tietää, tulee suunnitelmiin jättää tilaa ja uskoa seuraavien askeleiden muotoutuvan prosessin myötä. Tällainen prosessi osoittautui toimivaksi osana 'shift the power'-työpajojen suunnittelua yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa. Kokeileva, orgaaninen prosessi, jossa lopputulosta ei määritely ennakkoon (koska sitä entuudestaan tuntematonta asiaa ei voitu etukäteen määritellä), oli toimiva. Esimerkiksi CONCORD ja Forus ovat innostuneet Fingon menetelmästä ja pyytäneet jakamaan työmme suosituksia heidän kanssaan.

Taulukko 2 Yhteenveto alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulosavoitteen 2 osalta

Alatavoitteet	Tulokset 2023
Ohjelman alatavoite 2.1.: Suomalaisten järjestöjen kyky kehittää työnsä resilienssiä ja tarkoituksenmukaisuutta on vahvistunut	57% kyselyihin vastanneista raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja työnsä toteutukseen. Strategisuuden muutoksien osalta 49 % vastaajista raportoi, että järjestön vaikuttavuus on kasvanut sekä kyvyt ottaa huomioon muuttuva toimintaympäristö on parantunut. Oppimistilaisuuksia yhteensä 22, joiden osallistujamäärä 488 kpl, joista seitsemän (7) osallistujaa Afrikasta. Oppimistilaisuuksiin osallistui 104 kansalaisjärjestöä. Näistä 70 oli jäsenjärjestöjä. Opitun hyödynnettävyys 4,4/5
Ohjelman alatavoite 2.2.: Suomalaisten järjestöjen ymmärrys digitalisaatioon liittyvistä mahdollisuuksista ja riskeistä kehittyvien maiden järjestöjen kanssa on vahvistunut	Suomalaisista kyselyyn vastanneista (suluissa muut eli Itä-Afrikka&muut alueet vastaajat) a) 29 % (20 %) jakoivat esimerkkejä digitaalisen kehityksen periaatteiden hyödyntämisestä b) 14 % (29 %) jakoivat esimerkkejä sukupuoleen liittyvien mahdollisuuksien ja riskien huomioimisesta digitalisaatiossa ja teknologian käytössä c) 0 % (13 %) jakoivat esimerkkejä vammaisuuteen liittyvien mahdollisuuksien ja riskien huomioimisesta digitalisaatiossa ja teknologian käytössä
Ohjelman alatavoite 2.3.: Suomalaisten järjestöjen mahdollisuudet ja valmiudet saada aikaan vuoropuhelua ja strategisia kumppanuuksia julkisten, yksityisten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa ovat vahvistuneet	Powerbank-toimintojen palautekyselyyn vastanneista suomalaisista 14% oli aloittanut uuden kumppanuuden ja 40% muista maiden osallistujista Powerbankin inspiroimana. Yritysyhteistyökyselyyn vastanneista 20 yrityksestä 60 %:lla on ollut yhteyksiä kansalaisjärjestöihin. Yhteyksiä on ollut 1–20 vastaajasta riippuen.

Tavoite 3: Kansalaisten sitoutuminen kestäväan kehitykseen on lisääntynyt

KESKEISET TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Pitkään jatkunut yhteiskunnan polarisaatio ja erilaisten mielipiteiden vastakkainasettelu haastavat tavoitettamme vahvistaa kansalaisten sitoutumista kestäväan kehitykseen. Suomalaisten huomio kiinnittyi erityisesti vaalivuonna kansallisiin haasteisiin, kuten inflaatioon ja sähkömaksuihin. Kansallisia kysymyksiä on kuitenkin entistä vaikeampi erottaa kansainvälisistä kysymyksistä. Fingolla on rooli yhteyksien esiintuomisessa ja kansalaisten mielenkiinnon ylläpitämisessä kestäväan kehityksen kysymyksiin.

Keskeisimmät tulokset, joilla vahvistimme kansalaisten sitoutumista kestäväan kehitykseen liittyvät ajankohtaisen tiedon tarjoamiseen, viestintäkonseptien ja -muotojen kehittämiseen, ja toimijoiden mukaansaamiseen globaaliin kansalaiskasvatukseen.

1) Fingon viestintä ja tapahtumat tavoittivat suurta yleisöä ajankohtaisilla kestäväan kehityksen ja globaalin oikeudenmukaisuuden teemoilla

Pyrimme kehittämään medianäkyvyyttämme erityisesti tarttumalla aktiivisesti ajankohtaisiin teemoihin. Samalla merkittäviin globaaliin oikeudenmukaisuuteen liittyviin prosesseihin kiinnitettiin pitkäjänteisesti mediahuomioita. Keskeistä oli systemaattinen kansalaisjärjestöjen näkemyksistä viestiminen vuoden aikana järjestettyjen ilmastokokouksien aikana ja niitä ennen. Toinen vuoden viestinnällisistä painopistealueista oli kevään laaja eduskuntavaalivaikutaminen. Fingon viestinnällä on verkostojensa takia tärkeä rooli matalan kulutustason ja erityisen ilmastohaavoittuvaiden maiden näkökulman esiin tuomisessa suomalaisessa mediassa.

Tietoa ja uusia näkökulmia globaaleista teemoista ja kansalaisjärjestöjen työstä oli laajasti

esillä myös Maailma kylässä -festivaalilla ja Mahdollisuuksien toreilla, jotka pääsivät koronavuosien jälkeen toteutumaan taas täydessä mittakaavassa. Suvilahden tapahtuma-alueella järjestetyille Maailma kylässä -festivaalille osallistui 49 000 kävijää. Maailma kylässä -festivaalin kävijöistä 21 % vieraili tapahtumassa ensimmäistä kertaa.

Paikalliset järjestäjät toimivat aktiivisesti ja saivat järjestöt innostumaan Mahdollisuuksien toreista uudelleen. Monen koronavuoden hiljaiselon jälkeen 11 torikaupunkia järjesti Mahdollisuuksien torin ja osa kaupungeista onnistui hyvin ajankohtaisten teemojen esiin nostamisessa. Torit tavoittivat yli 20 000 globaaleista teemoista kiinnostunutta.

Julkaisujemme näkyvyys sosiaalisen median kanavissa kehittyi myönteisesti, ja eri kanavien tarjoamia vaihtoehtoja kokeiltiin aiempaa monipuolisemmin. Niin ikään yleisön sitoutuminen sisältöihimme vahvistui kaikilla brändeillämme. Sitoutumisen vahvistumiseen on kiinnostavien sisältöjen lisäksi osaltaan vaikuttanut mm. eduskuntavaalikampanjan Fingon mittakaavassa merkittävä mainosbudjetti sekä Maailma kylässä -festivaalin järjestäminen täysimittaisena suur-tapahtumana.

2) Viestinnän konsepteja ja muotoja kehitettiin edelleen uusien kohdeyleisöjen tavoittamiseksi

Vuonna 2023 Maailman Kuvalehti uudisti toimintaansa merkittävästi. Vuonna 2023 lehti on entisestään muuttunut digitaalisemmaksi ja monimediallisemmaksi, ja luonut ympärilleen yhteisöä myös perinteisen journalismin ulkopuolella. Uusista konsepteista saatu palaute on ollut kiittävää. Seuraajamäärät lehden kaikissa sosiaalisen median kanavissa kasvoivat koko vuoden, tilaajamäärä nousi hieman ja verkkojuttujen eri lukijoiden määrä kas-

voi vuodesta 2022 36 %. Erityisesti lehden Instagramin seuraajamäärä kasvoi yli 20 %.

Toimi koska voit -kampanjassa otimme käyttöön TikTokin, josta kokemukset olivat rohkaisevia. TikTokissa kampanja keräsi hyvin näkyvyyttä ja reaktioita ja tavoitti kohderyhmäänsä eli nuoria. TikTok-videoilla pyrimme luomaan helposti ymmärrettävää tietoa kampanjan aiheista, missä onnistuimme katselu- ja reaktiomäärien perusteella hienosti. Parhaimmillaan yksi video sai yhteensä 116 300 näyttökertaa ja eniten tykkäyksiä saanut video sai 642 tykkäystä.

Kehitimme viestintää myös Eettisen kehitysviestinnän ohjeistuksella, jota kuvattiin tarkemmin ohjelmataavoitteen 2 yhteydessä. Ohjeita varten ei ryhdytty keksimään pyörää uudestaan: kansalaisjärjestöt ovat vuosikausien ajan edistäneet toiminnassaan eettistä kehitysviestintää. Järjestöjen asiantuntemuksen lisäksi ohjeet ammentavat jo olemassa olevista eettisistä ohjeista ja tutkimuksesta. Ohjeita tullaan tarkastamaan vuosittain. Tavoitteenamme on luoda ohjeiden ympärille oppimisprosessi, jossa järjestöt voivat kuulla ja jakaa käytännön kokemuksia eettisestä kehitysviestinnästä. Ohjeistuksen laadinta ja vuosittainen tarkistus on tärkeää, sillä viestintä luo todellisuutta.

3) Globaalin kansalaiskasvatuksen aloitteissa edistettiin yhteistyötä ja saatiin uusia toimijoita mukaan

Koordinoimme lähes 100 järjestöjen globaalikasvatusverkostoa, jonka jäsenistä 30 osallistui aktiivisesti toimintaamme vuonna 2023. Verkostoon saatiin mukaan myös uusia toimijoita.

Gloaalikasvatuksen teematapaamisten sarja oli onnistunut kokeilu. Teematapaamiset, tutkija-toimijaseminaari ja VGK-järjestöjen tarpeista kummunut vammaisinklusion koulutus syvensivät palautteen perusteella järjestöjen oppimista globaalin kansalaiskasvatuksen teemoista ja hyvistä käytänteistä, tarjosivat konkreettisia työvälineitä omaan toimintaan sovellettavaksi sekä tukivat verkostoitumista alan toimijoiden kanssa.

Oppimistilaisuudet järjestettiin vahvasti järjestöjen tarpeiden pohjalta. Yhteistyö kiinnostavien ja ajankohtaisten toimijoiden, kuten Gesturing Towards Decolonial Futures (GTDF) -kollektiivin ja Global Education Research in Finland (GERIF) -tutkijaverkoston kanssa vahvisti tilaisuuksien onnistumista. Järjestöjen välinen vertaisoppiminen ja verkostoituminen koettiin toimiviksi työskentelytavoiksi.

Myös kotimaan globaalin kansalaiskasvatuksen vaikuttamiseen keskittyvä 4.7-työryhmä kokoontui jakamaan tietoa, yhdistämään voimia kansalliseen vaikuttamistyöhön ja vahvistamaan toimijoiden välistä yhteistyötä. Työryhmään osallistui aiempaa laajempi joukko järjestöjä, keskeisten ministeriöiden virkahenkilöitä, tutkijoita ja muita alan toimijoita. Tiedonjako etenkin OPH:n, UM:n ja OKM:n kanssa vahvistui alatavoitteen 4.7. liittyvissä kysymyksissä. Kansalliseen vaikuttamiseen integroitiin kansainvälistä vaikuttamista mahdollisuuksien mukaan. Vuoden 2023 aikana keskityttiin erityisesti globaalia kansalaiskasvatusta linjaavien kansainvälisten Unescon 1974- suosituksen ja Dublinin globaalikasvatuksen julistuksen luonnosten kommentointiin ja jalkauttamiseen Suomen toimijoiden pariin.

Lisäksi koordinoimme vuoden 2023 Educa-messuille kansalaisjärjestöjen yhteisen Kansalaisvaikuttamisen torin ja Allianssin järjestämään Nuori 2023- tapahtumaan järjestöjen yhteisen globaalikasvatuksen näyttelypisteen. Tapahtumat, joissa yhteensä 32 järjestöä esitteli toimintaansa, edistivät verkostoitumista kasvatus- ja nuorisoalan toimijoiden kanssa.

TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Gloaalin toimintaympäristön rajut muutokset vaativat viestijöiltä ja tapahtuma-alan ammattilaisilta nopeaa reagointikykyä vauhdilla esiin nouseviin mahdollisuuksiin ja uhkiin sekä kokonaisvaltaista ymmärrystä muutosten yhteiskunnallisista vaikutuksista. Lisäksi viestijöiden on reagoitava viestinnän muotojen ja kanavien nopeaan kehityk-

seen. Monikanavaisen sekä sisällöltään ja toteutustavaltaan monipuolisen viestinnän tarve kasvaa edelleen.

Olemme kehittäneet ja pyrkineet uudistamaan viestintäämme jatkuvasti. Nykyisten seuraajien, tilaajien ja tapahtumissa kävijöiden sitouttaminen ja uusien löytäminen vaatii pitkäjänteistä työtä. Myös uusien konseptien tunnettuuden rakentaminen ja oman yleisön löytäminen vaatii aikaa, eivätkä ponnistelujen tulokset näy heti.

Onnistumista on tukenut laajojen verkostojen hyödyntäminen ja yhteistyö kansallisesti ja kansainvälisesti. Mielenkiinnon herättäminen globaaleihin kestäväan kehityksen kysymyksiin erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella on haastavaa. Tässä työssä myös vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli. Tilanteessa korostuu Fingon tuki erilaisten verkostojen toiminnalle ja esimerkiksi tapahtumien järjestämiselle, jotka mahdollistavat kansainvälisten kysymysten pohtimisen kansallisten kysymysten kautta. Myös Fingon taloudellinen, viestinnällinen ja teemaan liittyvä tuki sekä tapahtumien järjestämiseen liittyvä neuvontapalvelu Mahdollisuuksien torien vapaaehtoisille toteuttajille ovat olennaisen tärkeitä.

Toimijoiden joukkovoima näkyy myös viestinnässä, jossa teimme laajaa järjestöyhteistyötä myös vuonna 2023. Fingon jäsenjärjestöjen viestintäverkoston jäsenet osallistuivat esimerkiksi sekä eduskuntavaalikampanjaan että eettisen kehitysviestinnän ohjeiden kehittämiseen. Viestinnän ja viestinnällisten näkökulmien syvempi huomioiminen Fingon vaikuttamistyössä ja oppimistoiminnassa on syventänyt sisäisiä synergioita.

Ottaen huomioon globaalin kansalaiskasvatuksen merkityksen syrjivien ajattelu- ja toimintamallien purkamisessa, olemme kasvattaneet omaa osaamistamme globaalin kansalaiskasvatuksen menetelmien hyödyntämisessä erityisesti vaikuttamistyössämme. Samaan aikaan globaalin kansalaiskasvatuksen vähenevät resurssit ovat olleet kasvava huolenaihe.

Kielellä ylläpidetään monia eriarvoisuuden muotoja ja eriarvoisuutta mahdollistavia rakenteita. Kieli ja mielikuvat kulkevat siis käsi kädessä. Esimerkin Fingon tulokset tarjoaa dekolonisaatioon ja maailman valtarakenteisiin liittynyt työpaja, jonka järjestimme Fingon jäsenille syksyllä 2023. Työpajaa veti Teresa Čajková, joka työskentelee Gesturing Towards Decolonial Futures -tutkimusryhmässä. Čajková keskittyy työssään transformatiiviseen koulutukseen, joka viittaa käytännössä oppimiseen, joka voi muuttaa perustavanlaatuisesti käsityksiä ihmisenä olemisesta ja suhteesta ympäröivään maailmaan. Čajkován esityksessä nousi esiin kiinnostava käsitepari: korkean kulutuksen maat, eli globaali pohjoinen, ja matalan kulutuksen maat.

Yhtenä työpajan seurauksena kävimme sisäisesti keskustelua tästä käsiteparista ja sen hyödyllisyydestä sosiaalisen syrjinnän juurisyiden avaamiseksi. Käsiteparista julkaistiin myös Fingon asiantuntijoiden laatima mielipidekirjoitus Helsingin Sanomissa. Jatkoimme keskustelua yhdessä sidosryhmiemme kanssa, ja nämä keskustelut johtivat siihen, että merkittävä suomalainen sosiaalisen median vaikuttaja kirjoitti termistöstä kirjoittaen keskustelua usean kymmenentuhannen seuraajansa parissa.

TUOTOSANALYYSI

Ohjelmatavoitteen 3 alatavoitteet ja niiden edistämiseen vuosittain valittavat konkreettiset vuositavoitteet muodostavat loogisen polun kohti kansalaisten sitoutumisen vahvistamista kestäväan kehitykseen. Sitoutumisen vahvistuminen edistää eriarvoistavien rakenteiden purkamista ja tukee välillisesti kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan kykyä edistää kestäväa kehitystä. Tuotoston saavutukset ohjelmatavoitteen 3 osalta veivät oikeaan suuntaan. Toisaalta kansallisessa ilmapiirissä on havaittavissa merkkejä omien etujen etusijalle laittamisesta tavalla, joka ei selvästi tue globaalisti kestäväan kehityksen saavuttamista. Mediahuomiota saavat Fingon teemat ovat edelleen

rajalliset. Globaaleissa aiheissa riittävän konkreettisen ja paikallista yleisöä kiinnostavan yhtymäkohdan löytäminen on haasteellista.

Tähän nähden levitimme eri kanavia pitkin onnistuneesti tietoa kestävästä kehityksestä ja kansalaisyhteiskunnan roolista sen edistämisessä (alataavoite 3.1.). Positiivisesti kehittynyt medianäkyvytemme ilmentää näkyvyyden lisääntymistä suurelle yleisölle. Lisäsimme tunnettuuttamme niin kansainvälisten toimittajien, kuin suomalaisten nuorten parissa. Laatimiamme asiantuntija- ja mielipidekirjoituksia julkaistiin näkyvillä paikoilla muun muassa Helsingin Sanomissa, Talouselämässä ja Turun Sanomissa. Asiantuntijamme haastatteluja julkaistiin COP28-ilmastokokouksen yhteydessä Ylellä, mukaan lukien Ylen uutisten illan päälähetyksessä, Ilta-Sanomissa, Keskisuomalaisessa ja Hufvudstadsbladetissa. Ilmastokokouksen alla järjestämääme korkean tason ”Moment of Truth for the Fight Against Climate Change”-mediatilaisuuteen osallistui 11 suomalaista toimittajaa ja yhdeksän toimittajaa kansainvälisestä mediasta, kuten Financial Timesista, AFP:sta ja Le Mondesta. Onnistumisten taustalla vaikutti kehittyneet mediakontaktit sekä viestinnän ajankohtaisuus ja oikea-aikaisuus.

Mahdollisuuksien torit tarjosivat niin ikään ajankohtaisiin aiheisiin pureutuvaa ohjelmaa. Ukrainalainen kulttuuri oli esillä ainakin kolmella torilla ja aktivismi otettiin kolmen torin ohjelmäsältöön Fingon tarjoaman Miikka Poutiaisen ohjaaman Kapinalliset – Rebels with a cause -dokumenttelokuvan kautta. Tampereen torilla järjestimme kansanedustajahaastattelun, joka nosti esille kestävä kehityksen teemoja ja Turun torilla toteutimme tulevaisuusteemaista ohjelmaa.

Onnistuimme kokoamaan viestintään järjestöjen yhteistä ääntä. Yhteisiin viestinnän aloitteisiin kuten kampanjoihin, mielipidekirjoituksiin, tiedotteisiin ja mediabriiffiin osallistui huomattavasti enemmän järjestöjä, kuin edellisenä vuonna. Myös tapahtumien järjestäminen jälleen isossa mittakaavassa mahdollisti niihin osallistumisen edellistä vuotta useammalle Fingon jäsenjärjestölle.

Maaailman Kuvalehden uudet konseptit onnistuivat tavoitteessaan kehittää monimediallisia tapoja kertoa koskettavia ja sykähdyttäviä tarinoita eri puolilta maailmaa ja jalkauttavat journalistisia sisältöjä uusiin ympäristöihin. Printti- ja verkkolehden lisäksi Maaailman Kuvalehti toteutti useita uusia journalismia laajentavia konsepteja ja sisältökokonaisuuksia. Maaailmanluokan klubit ja leffanäytökset lisäsivät lehden tunnettuutta ja toivat lukijakuntaa yhteen ja mahdollistivat keskustelun lehden käsittelemistä aiheista. Kuopiossa ja Kajaanissa Toimi koska voit -kampanjan yhteydessä järjestämämme keskustelutilaisuudet ovat toinen esimerkki ihmisten tavoittamisesta uudella tavalla. Niin ikään natiivisisältöä Instagramiin tuovalla Kirjeenvaihtaja-konseptilla sekä Maaailman ääniä -podcastilla houkuttelimme uusia ja etenkin nuorempia lukijoita, ja tarjosimme mahdollisuutta tutustua journalististen sisältöjen maailmaan eri kanavissa ja muutenkin kuin vain tekstiä lukemalla.

Oppimiseen tähtäävässä työssä (alataavoite 3.2.) vastaavasti painottui kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osaamisen vahvistaminen viestinnässä ja globaalissa kansalaiskasvatuksessa. Työ etenee tulostasoon nähden oikeaan suuntaan, mutta tehtävää riittää edelleen. Erilaisia menetelmiä osaamisen vahvistamiseksi kehitellään ja tasapainoa haetaan uusien aiheiden avaamisen, syväosaamisen ja vertaisoppimisen edistämisen välillä.

Fingon koordinoima globaalikasvatusverkosto (alataavoite 3.3.) vahvisti yli 400 kasvattajan osaamista toteuttaa globaalia kansalaiskasvatusta työssään. Fingon tuki verkostolle on ollut edellytys verkoston toiminnan jatkumiselle. Globaalikasvatusverkostoon saatiin mukaan yksi uusi non-formaalin ja yksi informaalin kasvatuksen alan toimija (opisto ja museo).

Muutosteorian oletukset toteutuivat melko hyvin. Maaailma kylässä -kävijäkyselyn tulosten mukaan enemmistö vastaajista koki oppineensa arvostamaan kansalaisjärjestöjen työtä aiempaa enemmän. Järjestöjen kiinnostus joukkovoiman hyödyntämiseen viestinnässä näkyy vahvana yhteistekemisenä ja osallistumisena viestintäaihei-

siin koulutuksiin. Vaikka pienimmillä järjestöillä ei ole mahdollisuutta osallistua yhteisiin kampanjoihin, joukkovoima ja Fingon kokoava ääni tuo huomiota myös heidän työlleen ja tavoitteilleen.

Indikaattoreiden avulla emme pysty arvioimaan kansalaisten sitoutumista globaaliin oikeudenmukaisuuteen kestävässä kehityksessä. Viestinnällisesti onnistunut kehityspoliittisten teemojen kytkeminen inhimilliseen turvallisuuteen sai liikkeelle laajan ja moninaisen joukon allekirjoittajia Fingon eduskuntavalivaikuttamisen yhteydessä julkaisuun vetoomukseen. Suomalaisten oma horjunut perusturva ja hyvinvointi on mahdollisesti ohjelman oletusten mukaisesti heijastunut jossain määrin kansainvälisten kestävä kehityksen kysymysten depriorisointiin. Tosin kansalaisten sitoumus kehitysyhteistyöhön on pysynyt suhteellisen korkealla osoittaen asenteiden monisyisyyden.

OPIT JA MUUTOSTARPEET

Fingon eduskuntavaalikampanjan teema, Suomi ei käännä selkäänsä maailmalle, oli onnistunut. Jäsenjärjestöt pystyivät hyödyntämään kampanjan tarjoamia raameja omien viestien esiin tuomiseksi. Fingon vaalikampanja näkyi myös ulko-, radio- ja sosiaalisen median mainonnassa, mutta kattavaa ja resurssitehokasta tapaa määritellä kampanjan eri elementtien vaikutusta äänestäjiin ei ole. Käytössä olleista mainoskanavista radiomainonta tutkittiin. Bauer Median tutkimuksen mukaan kampanja jakoi kuulijoiden mielipiteitä; osa piti, osa ei. Erityisesti 16–34-vuotiaat sitoutuivat kampanjaan hyvin. He pitivät luovasta toteutuksesta ja aktivoituivat kampanjasta. Lisätiedon hakeminen kampanjasta oli toimialan mediaanissa ja kampanjasivustolla vierailu ylitti toimialan mediaanin. 46 % suosittelisi kampanjaa tuttavilleen mainonnan perusteella ja 36 % kertoi keskustelewansa kampanjasta tuttaviansa kanssa. Tutkimustulokset antavat suuntaa antavaa viitettä siitä, että mainonnalla pystyttiin vaikuttamaan osaan sen kuulijoista.

Eduskuntavaalien yhteydessä laatimallamme inhimillisen turvallisuuden vetoomuksella onnis-

tuimme tuomaan yhteen eri sidosryhmiä yhteisen asian puolelle. Onnistumisen taustalla oli ajankohtaiseen teemaan tarttuminen ja sen yhdistäminen Fingon ja sen jäsenjärjestöjen työhön. Vastaavasti osana Toimi, koska voit -kampanjaa Kajaanissa ja Kuopiossa järjestämämme tapahtumat onnistuivat kytkemään suomalaisten kokemat ja globaalit ilmiöt. Keskustelut nostivat esiin naisten poliittisten oikeuksien ongelmia, jotka ovat juurisyiltään samanlaisia kaikkialla maailmassa. Tämä tuli esiin myös Kainuun ja Savon Sanomien artikkeleissa, jotka tapahtumista julkaistiin. Nämä aloitteet edistivät ymmärrystä Suomen asemasta globaalissa maailmassa sekä henkilötasolla tunnetta jaetuista haasteista muiden maailman kansalaisten kanssa.

Ilmastoaiheisen viestinnän kohdentaminen ilmastokokouksen yhteyteen on osoittautunut toimivaksi strategiaksi. Viestintä on ollut toimittajien ja tiedotusvälineiden näkökulmasta oikea-aikaista ja olemme tarjonneet näkökulmia ja kehystystä ajankohtaiseen prosessiin silloin, kun sille on ollut kysyntää. Olemme sitä kautta onnistuneet vakiinnuttamaan paikkaamme ilmastomuutoksen johtavien asiantuntijoiden joukossa Suomen mediakentällä sekä luomaan hyvät ja vakiintuneet suhteet ilmastomuutoksesta kirjoittavien toimittajiin.

Median yhteydenotot Fingoon kohdistuvat edelleen melko rajattuihin teemoihin. Tyypillisenä haasteena on löytää riittävän konkreettinen yhteys Fingon työssä keskeisten globaalien teemojen ja suomalaisia kiinnostavien ja koskettaviin asioiden välille, jotta median kiinnostus heräisi. Luottamuksellisten yhteyksien rakentaminen mediaan on pitkäjänteistä työtä, jonka tulokset eivät näy lyhyellä aikajänteellä.

Ylipäättään laajan kohdeyleisön tavoittaminen vaatii jatkuvaa ajankohtaisen ja kiinnostavan sisällön tuotantoa. Opimme, että pystymme laajentamaan kohdeyleisöämme kokeilemalla rohkeasti uutta ja popularisoimalla viestintäämme. Esimerkiksi TikTokin kautta tavoitimme nuoria, mikä on Fingolla jokseenkin uusi kohderyhmä. Tämän työn edistäminen ja entistä laajemman yleisön tavoittaminen vaatii priorisointia ja resursseja myös

jatkossa. Sosiaalisen median käytön yhteydessä, erityisesti silloin, kun henkilökunnan edustajat esiintyvät omilla kasvoillaan, tulee huomioida riski viestinnän herättämästä vihapuheesta. Tilanne vaatii jatkuvaa seurantaa ja toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Polarisoitunut ilmapiiri on laajempi riski Fingon toiminnalle, mutta kuplautuminen ja erilaisen näkökulmien haastaminen vaikuttaa erityisesti viestintään. Samaan aikaan se painottaa viestinnän ja globaalin kansalaiskasvatuksen merkityksellisyyttä. Vaikka uusia sektorin ulkopuolisia kumppanuuksia ja keskusteluyhteyksiä on tärkeä muodostaa, meidän tulee samalla varmistaa oman arvopohjamme toteutuminen. Vuonna 2023 muodostui haasteeksi Fingon arvojen vastaista sisältöä edustavan tahon vaade päästä mukaan Educan kansalaisvaikuttamisen torille. Riskien hallitsemiseksi meidän tulee laatia selkeät kriteerit tapahtumiin ja verkostoihin osallistumiselle.

Lähes puolet kaikista Fingon jäsenistä hyödynsi Maaailma kylässä -festivaalia ja Mahdollisuuksien toreja työnsä tunnettavuuden lisäämiseksi. Ihmisten tavoittaminen ja mielenkiinto ei kuitenkaan välttämättä johda järjestön jäsenmäärän lisääntymiseen. Kansalaiset tekevät aloitteita kestävän kehityksen edistämiseksi entistä spontaanimminkin ja vapaamuo- toisemmin sosiaalisessa mediassa tai epävirallisissa verkostoissa järjestöjäsenyyden sijaan. Fingon vaikutusta aloitteiden syntymiselle on vaikea arvioida.

Kuten edellä on kuvattu, olemme tuottaneet omia ohjelmia myös Mahdollisuuksien toreille. Palautteen perusteella ohjelmatarjontaa on jatko- kehitettävä kansalaisia helpommin tavoittavaksi ja laajemmin osallistavaksi.

Parannettavaa on edelleen myös verkkosivusto- jemme kehittämisessä. Edellisen kumppanin nous- sut kustannustaso johti siihen, että kilpailutimme verkkosivustojemme teknisen ylläpidon palvelut. Uusi kumppanuus alkaa vuonna 2024.

Taulukko 3 Yhteenveto alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulosavoitteen 3 osalta

Alatavoitteet	Tulokset 2023
Ohjelman alatavoite 3.1.: Fingon viestintä ja tapahtumat ovat saavutta- neet laajan yleisön ja herättäneet kiinnostusta kestäväan kehitykseen sekä kansalaisyhteiskunnan rooliin sen edistämisessä	Julkisuuden yhteenlaskettu potentiaalinen tavoittavuus oli 26,3 miljoo- naa median kuluttajaa. Saamassaan julkisuudessa Fingon rooli oli täysin keskeisessä tai tär- keässä roolissa 29 %:ssa julkisuudesta (2022: 24 %) ja myötävaikutta- vassa roolissa 40 %:ssa (2022: 42 %). Pieniä mainintoja oli 31 % julkisuu- desta (2022: 34 %). Fingon somekanavissa sitoutumisia oli yhteensä 94 038, Maaailman Kuva- lehdellä 123 393, Maaailma kylässä -festivaalilla 116 341 ja Globaalkasva- tuksella 8 555. Vuoden 2023 Maaailma kylässä -festivaalin kävijäkyselyn mukaan 88 % vastaajista koki saaneensa festivaalilta hyödyllistä tietoa tai uusia näkö- kulmia globaaleista teemoista ja kansalaisjärjestöjen työstä. 53 % koki, että festivaalilta saatu tieto on vaikuttanut heidän toimintaansa. Viestinnän järjestöyhteistyössä oli mukana yhteensä noin 140 järjestöä. Maaailma kylässä-festivaalilla oli 132 järjestöä näytteilleasettajina ja Mah- dollisuuksien toreilla 184 järjestöä. Näistä jäsenjärjestöjä oli yhteensä noin 45 % kaikista Fingon jäsenistä.
Ohjelman alatavoite 3.2.: Jäsenjärjestöjen viestintäosaaminen ja globaa- lin kansalaiskasvatuksen osaaminen on vahvistunut	85 % palautetta antaneista raportoi osaamisen muutoksista (esim. uudet käsitteet, työkalut, tutkimustieto, uudet työkalut). Näistä vastanneista moni kertoi saaneensa konkreettista oppia tai uusia ideoita, joita voi soveltaa omaan työhön tai viedä eteenpäin omassa organisaatiossa. Viestintäkoulutuksia 5, joihin osallistui 54 järjestöä. Viestintäverkoston tapaamisia 4.
Ohjelman alatavoite 3.3.: Eri toimijat ovat saaneet tietoa globaalin kansalaiskasvatuksen keskeisen tärkeästä roolista Agenda 2030:n kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa	Järjestöt eivät raportoineet solmineensa vuoden aikana uusia kumppa- nuuksia, mutta 65 % palautetta antaneista kertoi tilaisuuksien autta- neen toimijakentän jäsentämisessä ja uusien potentiaalisten yhteistyö- kumppaneiden tunnistamisessa.

4. Tulosohtaus: kehittäminen ja arviointitoiminta

4.1. Tulosohtauksen toimivuus ja kehittäminen

Vuonna 2023 vakiinnutimme edellisenä vuonna luotua matriisirakennetta organisaatiossa. Erityisesti kirkastimme tiimien ja yksiköiden vastuunjakoja sekä laajennetun johtoryhmän toimintaa sekä loimme ohjelmapäällikön tehtävän. Ohjelmapäällikkö aloitti työssään kesäkuussa. Hän vastaa laajennetun johtoryhmän koordinaatiosta. Laajennettu johtoryhmä, joka koostuu tiiminvetäjistä ja johtajista, vastaa ohjelman tuloksellisuudesta johdon keskittyessä hallituksen kanssa strategian toimeenpanoon. PMEL-tiimi perustettiin vuonna 2022 ja koostuu nyt ohjelmapäälliköstä, ennakoinnin asiantuntijasta ja arvioinnin asiantuntijasta. Myös tämä rakenne on nyt ohjelmapäällikön rekrytointin jälkeen vakiintunut ja tukee sekä johtoryhmää että laajennettua johtoryhmää työssään. Roolin kirkastamisen kautta sekä PMEL-prosessien kehittämisen avulla tulosohtaus on tarkentunut ja keventynyt. Myös hyödyt asiantuntijoiden paremmasta vuorovaikutuksesta ja yhteisestä tulosohtauksesta ovat näkyvissä. Kehitettävänä osa-alueina ovat tiimien ulkopuolisen työn koordinointi ja seuranta sekä sisäinen viestintä laajennetun johtoryhmän ja henkilöstön välillä.

Kehitimme tulosohtaukseen tukevia PMEL-prosesseja edelleen vuonna 2023 myös PMEL-evaluatation (2022) suositusten mukaisesti sekä uusien vastuiden että keventämisen tarpeiden näkökulmasta.

Päivitimme laajennetun johtoryhmän kanssa ohjelman muutosteoriaa, muutimme vaikuttavuustavoitteen mittaamista sekä aloitimme vaikuttamistyön laadullisen seurannan kehittämisen muutosharavoinnin (outcome harvesting) lähestymistavan koulutuksella. Syvensimme seuranta- ja raportointia vähentämällä raportoinnin määrää vuosineljänneksistä kolmanneksiin. Lisäsimme raportoinnin ohkeen myös laajennetun johtoryhmän sensemaking-tilaisuuden, joka on avoin koko henkilökunnalle. Sensemaking tarjoaa tehokkaan tavan tiimien ja yksiköiden raporttien aktiiviseen kuunteluun ja toimenpiteitä vaativien asioiden tunnistamiseen.

Seurantamittareiden osalta totesimme vaikuttavuustavoitteen aiemman mittarin turhan resurssi-intensiiviseksi suhteessa odotettaviin tuloksiin. Sen tarkoituksena oli tarkastella jäsenten vuosiraporttien nostoja kumppanimaiden kansalaisyhteiskunnan vahvistamisesta, ja kerätä niiden pohjalta tietoa Fingon epäsuorasta kontribuutiosta. Pohdinnan jälkeen päädyimme siihen, että epäsuoraa kontribuutiota pyritään mittaamaan lähinnä ohjelman ulkoisen evaluatation kautta.¹ Evaluatiossa kerätään Fingon jäseniltä esimerkkejä ja kokemuksia siitä, miten Fingo on vahvistanut heidän kumppaneilleen suunnattua tukea tulostavoitteen mukaisesti. Lisäksi jäsenkyselyssämme kysyttiin palautetta Fingon roolista vahvistaa jäsenten mahdollisuuksia ja kapasiteettia tukea globaalin etelän järjestöjen kykyä vaikuttaa kestäväan kehitykseen.

¹ Vuoden 2024 evaluatation yksi tavoite on: To assess the extent to which Fingo's work in 2019-2024 has contributed to the Programme's impact objective through its members and/or directly through engagement with stakeholders in the global south

4.2. Keskeiset ohjelmatason arvioinnit ja niissä käytetyt menetelmät

Raportointivuonna ei toteutettu ulkoisia evaluatioita. Resurssitehokkuuden näkökulmasta olimme jo aiemmin päättäneet toteuttaa yhden koko ohjelmaa koskevan ulkoisen evaluaation vuonna 2024. Tarkensimme evaluaation laajuutta ja tavoitteita syksyllä. Pohdimme keskeisiä kysymyksiä, joihin evaluaation toivotaan vastaavan muun muassa Laajennetun johtoryhmän kanssa. Toimeksianto julkaistiin joulukuussa 2023 ja määräaika tarjousten jättämiselle oli tammikuussa 2024.

Fingon johdon toimesta toteutettu strategian sisäinen puoliväliarvio tarjosi mahdollisuuden keskustella Fingon vahvuuksista ja haasteista myös ohjelman toimenpanoon liittyen. Itsearviointin jälkeen käydyissä keskusteluissa pohdimme esimerkiksi ohjelman vaikuttavuustavoitteen saavuttamista muutovoiman keräämisen kautta. Systemisen muutoksen näkökulmasta pohdinnassa oli vahvistettava yhteinen tekeminen jäsenjärjestöjen kanssa ja laajemmin puolestapuhujien löytäminen yhteisille tavoitteille. Puoliväliarvio kannusti sisäiseen työhön kartoittamaan eriarvoisuuden vähentämiseksi tehtäviä aloitteita sekä integroimaan viestintää vahvemmin osaksi vaikuttamistyötä. Strategian toimeenpanon arvioinnin perusteella selkeytimme Fingon perustehtäviä, tarkensimme varainhankinnan suunnitelmaa sekä vahvistimme jäsenten tarpeiden tuntemusta.

Vakiinnutimme ns. sensemaking-metodologian hyödyntämistä ohjelman itsearviointissa raportointien yhteydessä. Keskustelu edisti yhteistä ymmärrystä ohjelman etenemisestä onnistumisten, haasteiden ja oppien näkökulmasta. Haimme yhteisesti ratkaisuja keskusteluista tunnistettuihin haasteisiin. Näin saimme edistettyä myös Fingon yhteistä tekemistä ja asiantuntijuuden jakamista organisaation halki. Sensemaking-työpajat edistivät omalta osaltaan myös laadullisten tavoitteidemme saavuttamista, jotka ovat erityisesti vaikuttamisen ja viestinnän puolella välillä vaikeastikin mitattavissa. Tätä kykyä ja panostusta lisäsimme myös outcome harvesting -koulutuksella. Järjes-

töjen ja heidän kumpaneidensa lisäksi Fingosta koulutukseen osallistui arvioinnin asiantuntija, ohjelmapäällikön sijainen ja vaikuttamistyön ja viestinnän johtajat. Outcome harvestingin odotetaan vahvistavan vaikuttamisen ja vaikuttamisviestinnän laadullista seuranta. Menetelmää kokeiltiin Fingon eduskuntavaalivaikuttamisen arvioinnissa ja kehittämistä jatketaan vuonna 2024.

4.3. Keskeiset riskit, toteutuminen ja varautuminen

Fingon keskeiset tunnistetut riskit liittyvät toimintaympäristön muuttumiseen kielteiseen suuntaan järjestöjen toimintaedellytysten kannalta. Nämä riskit myös toteutuivat jossain määrin sekä Suomen että EU:n tasolla. Vaikka kansalaisjärjestöjen toiminta sai Suomen uudessa hallitusohjelmassa tunnustusta, vähenevät kehitysyhteistyömäärärahat ja kehitysyhteistyön vahvempi sitominen rahoittajamaiden omiin intresseihin horjuttavat globaalin eriarvoisuuden vähentämistä. Tähän riskiin liittyy myös identifioitu tarve Fingon rahoituspohjan laajentamiselle.

Myös globaalin kansalaisyhteiskunnan kaventumisesta on nähtävissä huolestuttavia merkkejä. Kansalaisyhteiskunnan rajoittaminen liittyy myös muun muassa negatiiviseen demokratiakehitykseen, anti-gender liikkeen etenemiseen ja konfliktien lisääntymiseen. Huomioimme muutokset Fingon toiminnan strategisessa suunnittelussa.

Vuoden aikana riskimatriisissa tunnistettu rasismien ja polarisaation kasvu näkyi ja kuului selkeästi Suomessa. Otimme kantaa sellaisen Suomen puolesta, jossa jokaista ihmistä kohdellaan yhdenvertaisesti, ja jossa kenenkään ei tarvitse tuntea pelkoa tai ulkopuolisuutta erilaisuuden johdosta. Viestintä sosiaalisessa mediassa realisoi myös identifioituja riskejä Fingon työntekijöihin kohdistuvasta vihapuheesta. Selkeä ohjeistus tapauksiin puuttumiseksi on vähentänyt niiden kuormittavuutta.

Riskimatriisissa tunnistetaan myös muita, vaikutukseltaan pienempiä riskejä. Olemme laatineet kaikille riskeille on varautumistoimenpiteitä. Sisäisen kehittämistyön seurauksena poistimme

riskimatriisista johdon, hallituksen ja jäsenjärjestöjen tulevaisuuden ennakkointiin liittyvän riskin.

Seuraamme riskejä toiminnassamme jatkuvasti. Syksyllä 2023 vuoden 2024 toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä totesimme seuraavien riskien todennäköisyyden nousseen ja lisäsimme toimenpiteitä niiden ehkäisemiseksi:

Kansalaisyhteiskunnan heikkeneminen EU:n ja Suomen tasolla

Riskiä hallitaan seuraavilla toimenpiteillä: Vahvistamme yhteistyötä muiden kattojärjestöjen kanssa. Kasvatamme sisäistä osaamista kansalaisyhteiskunnan tilaan vaikuttavista tekijöistä. Korostamme kansalaisyhteiskunnan merkityksellisyyttä vaikuttamisviestinnässä. Edistämme sillanrakentamista muihin toimijoihin.

Rasismi ja yhteiskunnan polarisaatio kasvavat

Riskiä hallitaan seuraavilla toimenpiteillä: Selkeytämme ja teemme viestintää ymmärrettävämmäksi. Hyödynnämme uusia sosiaalisen median viestintäkanavia. Käymme keskustelua myös kanssamme eri mieltä olevien kanssa.

Matalan kulutustason maiden / kumppaneiden luottamus Fingoon alenee kehitysyhteistyön dekolonisaatiovaateen mukaisesti

Riskiä hallitaan seuraavilla toimenpiteillä: Verkostoidumme läheisemmin vallansiirron toimijoiden kanssa matalan kulutustason maissa ja kuuntelemme heitä herkillä korvalla. Pohdimme omaa rooliamme. Luomme positiivisia vaihtoehtoisia kumppanuusmalleja.

Yleisen turvallisuustilanteen heikkeneminen Euroopassa ja maailmassa

Riskiä hallitaan seuraavilla toimenpiteillä: Seuraamme toimintaympäristön muutoksia laajasti. Päivitämme matkustusohjeen ja vahvistamme erityisesti turvallisuusohjeistusta.

Koronapandemian jatkumista koskeva riski / laajempi uuden pandemian riski

Riskiä hallitaan seuraavilla toimenpiteillä: Kehitämme etätyöskentelytapoja ja -työkaluja. Lisämme toimintatapojen joustavuutta. Laajennamme toimintaympäristön seuraamista toimialamme ulkopuolelle.

Ryhdyimme toimenpiteisiin päivitettyjen riskien hallitsemiseksi jo vuonna 2023 ja työ on edennyt suunnitelmallisesti myös vuonna 2024.

4.4. Fingon riskienhallintajärjestelmän toimivuus ja järjestelmän kehittäminen

Vuonna 2023 emme tehneet järjestelmään erityisiä kehittämistoimenpiteitä. Riskienhallintajärjestelmän vastuut ovat selkeät, ja järjestelmä toimi hyvin suunnittelu- ja raportointisyklin rinnalla vuoden aikana. Olemme parantaneet tiimeissä tapahtuvaa riskienhallintaa sisällyttämällä toimintaympäristön havainnointia määrätietoisemmin osaksi suunnittelu- ja seuranta-keskusteluja. Vertaisoppimisen vahvistuminen ja tietoisuuden lisääntyminen on vahvistanut myös riskienhallintaa.

5. Ohjelman hallinto

5.1. Hallinnon muutokset ja kehittämistoimet

Ulkoministeriön toimeksiantama ja KPMG:n toteuttama tarkastus ohjelmaturien hallinnointiin ja ohjelmaturien ehtojen toteutumiseen toteutettiin kesällä 2023. Tarkastuksessa ei identifioitu yhtään ratkaisevaa (critical) tai merkittävää (significant) riskiä. Saimme suosituksia parantaa neljän koh- tuullisen (moderate) ja viiden vähäisen (minor) riskin hallitsemista. Fingoa muun muassa ohjat- tiin kehittämään selkeämpi riskienseurantameka- nismi ja vahvistamaan omaraahoitustaan. Lisäksi meidän tulee lisätä henkilöstön ja jäsenistön tie- toisuutta epäasiallisesta käytöksestä, väärinkäy- töksiä koskevien epäilyjen raportoisesta ja ilmiäntämismenettelystä sekä eturistiriitojen vält- tämisestä päätöksentekoprosesseissa.

Myös aiemmin päättyneiden kolmen EU DEAR -hankkeen jälkitarkastukset saatiin päätökseen Euroopan komission toimeksiannosta vuoden 2023 aikana.

Jatkoimme Kongressi-järjestelmän kehittä- mistä tapahtuma- ja koulutusilmoittautumisten hallintaan. Toteutimme järjestelmästä laskutu- sintegraation kirjanpitojärjestelmään, joka auto- matisoi manuaalisia laskutusprosesseja ja sääs- tää merkittävästi henkilöstön ja hallintojohtajan työaika.

Saimme parannettua myös palkanlaskennan ja erityisesti palkkakirjanpidon käytäntöjä, kun pal- kanlaskenta siirtyi vuoden 2023 alusta kirjanpitoa hoitavan tilitoimistokumppanin hoidettavaksi.

Kilpailutimme IT-tukipalvelumme julkisella hankintamenettelyllä syksyllä 2023. Palvelut siir- tyvät uudelle palveluntarjoajalle maaliskuussa 2024. Tiedonhallinnan kehittämisprojektia ja tie- toturvakäytäntöjen parantamista veimme eteen- päin ulkoisen IT-kumppanin kanssa.

5.2. Muutokset ja kehittämistoimet ohjelman henkilöstössä

Vuoden 2023 aikana Fingossa työskenteli kaikkiaan 40 työntekijää. Vuoden lopussa työsuhteessa oli 36 henkilöä, joista kaksi oli työ- ja yksi perhevapaalla. Henkilötyövuosia kertyi yhteensä 32,2. Miesten osuus henkilöstöstä oli 17 % ja väheni entisestään. Henkilöstön nettovaihtuvuus oli 7,8 %.

Teimme avoimella haulla neljä rekrytointia, vai- kuttamistyön johtajan, vaikuttamistyön asiantun- tijan, oppimisen asiantuntijan ja ohjelmapäällikön tehtäviin. Kahdessa näistä rekrytoinneista valit- simme tehtävään sisäisen hakijan.

Vuoden 2022 tavoin mittasimme työntekijäkoke- musta SIQNI-kyselyllä. Kyselyn tavoitteena on syven- tää ymmärrystä työntekijöillemme merkityksellisim- mistä asioista ja niiden toteutumisesta työpaikalla sekä tunnistaa vahvuuksiamme ja kehittämiskohteitamme. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilökunnan koko- naistyytyväisyys työpaikkaansa oli noussut 68 %:sta 80 %:een. Henkilöstön vastausaktiivisuus oli 88 %.

Kyselyn mukaan fingolaisille työssä merkityksel- lisimpiä asioita tärkeysjärjestyksessä olivat (suluissa arvio toteutumisesta työpaikalla 2023 /2022)

- Vaikutusmahdollisuudet omaan työhön ja työym- päristöön (78/76)
- Mielekkäät työtehtävät (84/71)
- Organisaation edustama arvomaailma (90/82)
- Luotettava ja kyvykäs johto (58/48)
- Työntekijöiden tasa-arvoinen kohtelu (71/53)
- Vapaus tehdä töitä ajasta ja paikasta riippumatta (88/90)
- Organisaation innostava päämäärä ja tavoite (85/77)
- Työpaikan vahva yhteishenki (84)
- Työn ja vapaa-ajan tasapaino (84/62)
- Mahdollisuus käyttää päivittäin omaa osaamista (85)

Alkuvuodesta työntekijät vastasivat johtamisen kehittämistä koskevaan palautekyselyyn. Kyselyn perusteella myös kukin Fingon johtaja sai henkilökohtaista palautetta omasta toiminnastaan. Kyselyn toteutti Fingon yhteistoimintaneuvottelukunta ja siihen saatiin vastaukset 22 työntekijältä.

Kehitimme johtamista esimerkiksi selkeyttämällä Fingon johtamis- ja organisaatiomallia kesällä 2023. Johtoryhmä tukee hallituksen strategista johtamista, johtaa ja koordinoi Fingon työtä sekä vastaa Fingon henkilöstöjohtamisesta ja organisaation kehittämisestä. Laajennettu johtoryhmä johtaa ja koordinoi Fingon ohjelman ja hankkeiden suunnittelua ja toimeenpanoa. Sisältötyö tapahtuu moniammatillisissa tiimeissä.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Fingon sisäisen oppimisen mallilla loimme kokonaiskuvaa siitä, miten organisaatio oppii, millaisissa yhteyksissä oppimista tapahtuu ja mikä on kunkin fingolaisen rooli aktiivisena oppijana sekä oppimisen mahdollistajana. Totesimme valtaosan oppimisesta tapahtuvan työssä, ja vuoden aikana fingolaiset järjestivätkin useita vertaisoppimistilaisuuksia ajankohtaisista aiheista. Loppuvuodesta teimme tiimeissä oppimistarpeiden kartoituksen, jonka perusteella laadimme osaamisen kehittämissuunnitelman vuosille 2024 ja 2025.

6. Taloushallinto ja talousarvion toteutuminen

FINGON TILINPÄÄTÖS

Fingon varsinaisen toiminnan kulujäämä vuodelta 2023 oli 3,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus tästä oli 2,2 miljoonaa euroa (63 %). Kulujäämä pieneni vuoteen 2022 verrattuna 6 %, kun sekä ohjelmatoiminta että hankkeiden määrä supistui.

Ulkoministeriön ohjelmatusien osuus Fingon toiminnan rahoituksesta oli 86 %. Varsinaisesta toiminnasta kertyi 379 657 euroa tuottoja. Suurin tulonlähde oli Maailma kylässä -festivaali. Fingon oma varainhankinta koostui jäsenmaksutuotoista, joita saimme 62 730 euroa. Muita julkisia avustuksia oli tilikaudella käytössä yhteensä 108 745 euroa.

Tilikauden tulos oli 57 284 euroa ylijäämäinen. Ylijäämä kertyi jäsenmaksuista sekä rahoitustoiminnan tuloksesta ja vahvisti Fingon omaa pääomaa ja siten järjestön tulevaa toimintakykyä.

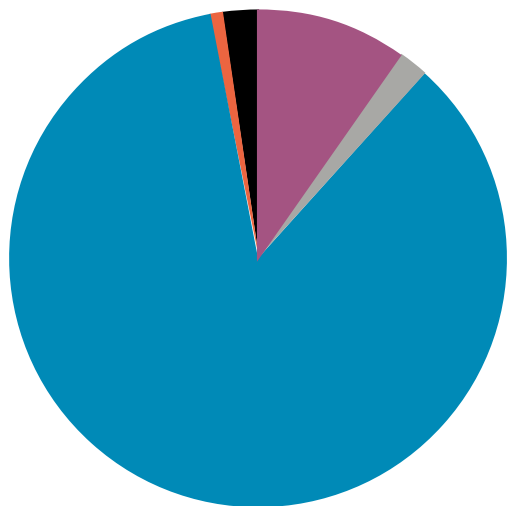
OHJELMAN KOKONAISKULUT JA OMARAOITUS

Ohjelman hyväksyttävät kokonaiskulut olivat 3 774 946 euroa. Henkilöstökuluja tästä oli 1 991 215 euroa. Viestintään ja vaikuttamistyöhön liittyvät kulut olivat 2 080 155 euroa, PMEL-toiminnan kulut 463 866 euroa, hallintokulut 592 866 euroa ja muut ohjelman kulut 637 335 euroa.

Ulkoministeriön ohjelmatuskea käytettiin tilikauden aikana 3 387 259 euroa.

Ohjelman omarahoituksen määrä oli 386 687 euroa, joka vastaa 10,25 % ohjelman raportoitavista kokonaiskuluista. Omarahoitus kertyi Maailma kylässä -festivaalilta (205 470 euroa), Maailman Kuvalehdestä (53 235 euroa), tilavuokratuotoista (20 626 euroa), oppimistoiminnasta (30 790 euroa), muista tuotoista (162 euroa) sekä Fingon jäsenmaksutuotoista (7 031 euroa).

Kuva 3 rahoituksen jakauma 2023

TUOTOT	SUMMA (T€)	
Tuotot toiminnasta	380	10 %
Oma varainhankinta	77	2 %
Ulkoministeriön ohjelmatuski	3 387	86 %
Hgin kaupungin avustus	30	1 %
Maailma kylässä -festivaalille		
Opetushallitus rahoitus	79	2 %
Yhteensä	3 953	100 %

Vuodelle 2023 myönnetystä avustuksesta siirrettiin 265 491 euroa käytettäväksi ohjelman myöhemminä vuosina, jolla tasapainotetaan lopun ohjelmakauden aikana tapahtuvaa rahoitustason laskua.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Ohjelman päivitetty kokonaisbudjetti toteutui 100-prosenttisesti. Toimintakulubudjetti toteutui 97-prosenttisesti, henkilöstökulubudjetin toteuma oli 102 %. Ohjelmataavoite 1 (Suomen ja EU:n vastuunkantajan rooli) jäi 2 % budjettivaraksesta. Syynä tähän oli yhden työntekijän työvapaasta johtuen tiettyjen toimintojen toteutuminen suunniteltua pienempinä. Ohjelmataavoitteen 2 (Suomalaisten järjestöjen valmiuden vahvistuneet) budjetti toteutui 91-prosenttisesti. Siirsimme Vallaton -festivaalin vuodelle 2024, koulutustoimintaa toteutui suunniteltua vähemmän ja Digital Development Guide jäi toteutumatta. Ohjelmataavoite 3 (Kansalaisten sitoutuminen kestäväan kehitykseen) ylitti budjettivaraksen 3 %. Verkkosivujen kehitystyötä jouduttiin tekemään suunniteltua enemmän, ja korkean kustannustason vuoksi verkkosivustojemme tekninen ylläpito kilpailutettiin julkisella hankintamenettelyllä vuodesta 2024 eteenpäin. Ohjelmataavoite 4 (Organisaation jatkuva uudistuminen) ylitti budjettivaraksen 4 %, koska budjettipäivityksen yhteydessä henkilöstökulujen laskennassa tapahtui virhe päättyneen työsuhteen osalta.

Hallintokulujen määrä, 592 591 euroa, vastaa 15,7 % ohjelman kokonaiskuluista.

Talousarvion toteuman seuranta ja ennustaminen kehittyi vuoden 2023 aikana, kun saimme käyttöön reaaliaikaisen budjettiseurannan. Seuranta mahdollistaa ohjelman toiminnoista vastaaville työntekijöille omatoimisen reaaliaikaisen pääsyn budjettitoteumaan. Henkilöstöbudjetin seuranta parani, kun lomapalkkavelka alettiin kirjata kuukausittain kirjanpitoon.

KUSTANNUSTEHOKKUUDEN ARVIOINTI JA KEHITTYMINEN

Fingon talouden toteuman ja ennustamisen kehittäminen on tuonut ohjelmabudjetin seurantaan tarkkuutta. Esimerkiksi ennakkoimattomia kulusäästöjä ei kerry niin helposti, kun seurantaa tehdään säännönmukaisesti. Tiimien kanssa tehty talousarviopäivitys toi toiminta-avustuksen käytön kokonaisuutena edelleen tarkemmalle tasolle.

Fingon vuonna 2022 tekemät ratkaisut hallinnon toimintojen järjestelyissä näkyivät vuoden 2023 hallintokulujen määrässä esimerkiksi merkittävänä säästönä toimitilakuluista. Syksyllä 2023 tehty IT-palvelukumppanin julkinen hankintamenettely tuo ylläpitokustannuksiin säästöä vuodesta 2024 alkaen, joka mahdollistaa muun muassa tiedonhallinnan ja tietoturvan kehittämistoimenpiteitä.

Löydä asiantuntijasi:
fingo.fi/yhteystiedot

Katso ketkä kaikki
ovat Fingon jäseniä:
fingo.fi/jasenet

*Olemme noin 270 kehitys-
järjestön kattojärjestö.
Teemme töitä, jotta maailma
olisi reilumpi. Ihan kaikille.*

Suomalaiset kehitysjärjestöt
Finnish Development NGOs Fingo ry